

Leoš Janáček (1854–1928)
Výlety páně Broučkovy
(1908–1917)

Opera o 2 částech
Libreto Viktor Dyk (Výlet pana Broučka do Měsíce)
a František S. Procházka (Výlet pana Broučka do XV.
století) podle Svatopluka Čecha

Brouček, domácí pán (tenor)
Mazal, malíř – Blankytný – Petřík (tenor)
Sakristián u sv. Víta – Lunobor – Domšík od Zvonu
(baryton)
Málinka – Etherea – Kunka (soprán)
Würfl, hostinský na Vikárce – Čaroskvoucí – Konšel
(bas)
Číšník – Zázračné dítě – Žák (soprán)
Hospodyně pana Broučka – Kedruta (alt)
Umělci
Oblačný – Vacek Bradatý (baryton)
Duhoslav – Miroslav Zlatník (tenor)
Harfoboj – Vojta od Pávů (tenor)
Umělec – 2. taborita (tenor)
1. taborita (bas)
Zjevení básníka Svatopluka Čecha (baryton)
Tanečnice, družky Ethereiny, lid

ČÁST PRVNÍ

PRVNÍ DĚJSTVÍ

ÚVOD

Zamlklá měsíční noc, přerývaná ojedinělými ozvuky života. Vikárská ulička na Hradčanech. Vlevo vchod na Vikárku; osvětlená otevřená okna hostinské místnosti. Vpravo stavba chrámu svatovítského. Po straně obydlí sakristánovo. Noc, měsíc v úplňku; chvílemi táhnou přes nebe mraky.

MÁLINKA

(vyjde z Vikárky rozhorlena, v patách za ní Mazal)
Pak věřit mužům, věřit mužům,
věřit mužům! Mazale!
Ty jsi včera přece tančil!

MAZAL

(bezradně)
Včera?

MÁLINKA

Valčík!

MAZAL

Valčík?

MÁLINKA

Mazur!

MAZAL

Mazur?

MÁLINKA

(šermuje mu tanečním pořádkem před očima; prudce.)
Valčík i mazur, mazur i polku,

Leoš Janáček (1854–1928)
The Excursions of Mr. Brouček
(1908–1917)

Opera in 2 parts
Libretto by Viktor Dyk (The Excursion to the Moon)
and František S. Procházka (The Excursion into the 15th
Century) after a novel by Svatopluk Čech

Brouček, a landlord (tenor)
Mazal, a painter – Azurean – Peter (tenor)
The sexton from St. Vitus' – Lunigrove – Domšík from
the Bell (bass-baritone)
Málinka – Etherea – Kunka (soprano)
Würfl, the Innkeeper at the Vikárka – Wonderglitter –
A councillor (bass)
The apprentice-waiter – The child-prodigy – The
student (soprano)
The housewife – Kedruta (contralto)
The Artists
Cloudy – Vacek the Beard (baritone)
Rainbowglory – Miroslav, the Goldsmith (tenor)
Harper – Vojta from the Peacocks (tenor)
The artist – 2nd Taborite (tenor)
1st Taborite (bass)
The apparition of the poet Svatopluk Čech (baritone)

PART ONE

ACT I

INTRODUCTION

A silent, moonlit night only occasionally disturbed by sounds of life. Vikárka Street at Hradčany on the left of the entrance to the Vikárka inn; lighted open windows of the inn. On the right the building of St. Vitus Cathedral. At its side the sexton's lodge. Night, full moon; now and then clouds roll across the sky.

MÁLINKA

(furious, steps out of the Vikárka, closely followed by Mazal)
Can one believe men, believe men?
Believe men? Mazal!
And so you did dance yesterday!

MAZAL

(helplessly)
Yesterday?

MÁLINKA

A waltz!

MAZAL

A waltz?

MÁLINKA

A mazur!

MAZAL

A mazur?

MÁLINKA

(violently waving a dance programme before his eyes)
A waltz and a mazur, a mazur and a polka.

všecko, všecko s tou Fančí!
(*odhodlaně*)
A já si vezmu pana Broučka!
(*sakristán vychází z domu.*)

MAZAL

(*líbá Málínku*)

Haha, haha, haha, pana Broučka,
Broučka! Dědka takového!

SAKRISTÁN

(*zpozoruje svou dceru s Mazalem; překvapen*)

Co to vidím?

(*chopí Mazala za rameno, odtrhne ho od Málínky*)

Tohle je váš kumšt?

Tohle, pane Mazale!

MÁLINKA

Ale tatínku!

MAZAL

Ale pane sakristáne!

UMĚLCI

(*uvnitř Vikárky*)

Svatá pravda, to je malvaz,
člověk by ho vypil naráz!
Svatá pravda, svatá pravda!

BROUČEK

(*na zápraží Vikárky volá*)

Pane Würfl! Pane Würfl!

UMĚLCI

Svatá pravda, to je malvaz.

BROUČEK

(*zlobně ukazuje na uliční lampu*)

Podržte tu lucernu!

SAKRISTÁN

Pan Brouček v růžové náladě!

MÁLINKA

(*usmívá se na Broučka; lichotivě*)

Pan Brouček v růžové náladě!

BROUČEK

(*zlostně*)

Já v růžové náladě, v růžové náladě?
Jděte mi s tím holoubětem
z cesty, z cesty!

MÁLINKA

Já? Z cesty?

SAKRISTÁN

Já? Z cesty?

MAZAL

(*vysměšně*)

La la la la la la.

All of them just with Fanny!

(*resolutely*)

And I shall marry Mr. Brouček!

(*the sexton steps out of his house*)

MAZAL

(*kisses Málínka*)

Ha-ha, ha-ha, ha-ha! Mr. Brouček,
Brouček! Such an ancient creature!

THE SEXTON

(*recognizing his daughter and Mazal, surprised*)

What do I see?

(*he seizes Mazal by the shoulder and drags him away
from Málínka*)

This then is your art,

This then, Mister Mazal!

MÁLINKA

But my dear father!

MAZAL

But, but my respected sexton!

THE ARTISTS

(*in the Vikárka*)

Holy truth 'tis, this is fine beer,
One could drink whole steins at one draught!
Holy truth 'tis, holy truth 'tis!

BROUČEK

(*at the entrance to the Vikárka*)

Mister Würfl! Mister Würfl!

THE ARTISTS

Holy truth 'tis, this is fine beer.

BROUČEK

(*angrily pointing to the street lamp*)

Hold the street lamp upright, please!

THE SEXTON

Mr. Brouček in a rosy mood!

MÁLINKA

(*smiling at Brouček, flatteringly*)

Mr. Brouček in a rosy mood!

BROUČEK

(*angrily*)

I? In a rosy mood? In a rosy mood?
Away with you and the pigeon,
Away! Away!

MÁLINKA

I? Away?

THE SEXTON

I? Away?

MAZAL

(*derisively*)

La-la-la! La-la-la-la!

BROUČEK*(k Mazalovi)*

A vy, pane Mazale!
Do srdéčka mé hospodyně
vkrádat se je zbytečno!

MAZAL*(vesele)*

La la la la la la!
Aj, milý pane domácí!
Snad s měsíce jste nespád'?

MÁLINKA

Hospodyně?

MAZAL

Zděděná postel, duchna měkká, ...

MÁLINKA

Není to ta Fančí, ...

MAZAL

... vyhřátý pokoj ...

MÁLINKA

... s kterou tančil ...

MAZAL

... na vás čeká.

MÁLINKA

... mazur a valčík ...

(proti Mazalovi)

všecko, všecko!

Ó, já se pomstím!

*(odbíhá, zastaví se však v pozadí a pozoruje vše bedlivě)***SAKRISTÁN**

Ó, já se pomstím!

*(zajde do Vikárky)***BROUČEK***(naproti Mazalovi)*

Je konec! Grešli činže

od vás nevidím!

Vysadím vás na ulici!

MAZAL*(ukloní se Broučkovi)*

Snad s měsíce jste nespád'?

(stane s gestem recitátora)

Zřím, jak se směje lidstvo dokola,
jak pracnou cestou dál se trmácí,
cval oře, báj snu i let sokola.

BROUČEK*(popojde vrávoravě)*

Hubo nevymáchaná!

MAZAL

Má úcta, pane domácí!

*(vejde do Vikárky)***BROUČEK***(to Mazal)*

And you, Mr. Mazal!

It's useless to try to steal the heart
of my housekeeper, useless!

MAZAL*(gaily)*

La-la-la! La-la-la-la!

Ah, my dear mister landlord!

Haven't you fallen from the moon?

MÁLINKA

His housekeeper?

MAZAL

An inherited bed, a feather-bed –

MÁLINKA

Is she not that Fanny –

MAZAL

– a well-heated room –

MÁLINKA

– with whom he danced –

MAZAL

– awaits you.

MÁLINKA

– a mazur and a waltz –

(to Mazal)

each dance, each dance!

O, I'll take vengeance!

*(Málinka runs away, but stops in the background and carefully observes everything)***THE SEXTON**

O, I'll take vengeance!

*(enters the Vikárka)***BROUČEK***(to Mazal)*

It's the end! Not a farthing's

rent will get from you!

I'll put you out upon the street!

MAZAL*(bowing to Brouček)*

Haven't you fallen from the moon?

(with the gesture of a reciter)

Lo! Mankind is laughing all around
and painstakingly staggering on its way,
horses' hoofs, dreams and falcon's flight!

BROUČEK*(staggering forward)*

Shut up, you dirty scoundrel!

MAZAL

My respects, Mr. landlord!

(enters the Vikárka)

WÜRFL*(na zápraží k Broučkovi)*

Těchhle msta půjde až na měsíc!

BROUČEK*(zastavuje se)*

Na měsíc? Bláhová bázeň!

Bláhová bázeň!

(měsíc v úplňku vysvitne)

Dnes si mne vytáhni!

V tvář se ti dívám, směle dívám!

MÁLINKA*(vzadu na zápraží)*

Já nešťastná! Třikrát nešťastná!

Stokrát nešťastná!

BROUČEK*(vyrušen)*

Nešťastná – třikrát! Stokrát?

Proč se taháte s takovým člověkem!?

Nic nemá, ničím není, ničím nebude!

MÁLINKA

Ach, co, co si mám počít?

Nikdo mne nechce! Nikdo! Nikdo!

BROUČEK

Nikdo?

Nu, nejste ošklivá!

MÁLINKA*(utírá si slzy)*

Myslíte, pane domácí? Ne, ne!

Skočím s mostu, všechno je marno!

BROUČEK

Neskákejte! Najde se někdo lepší.

MÁLINKA

Nenajde!

BROUČEK

Najde!

MÁLINKA

To se jen tak říká a nemyslí

se při tom na nic;

tak říká, jen říká!

Vy například, pane domácí,

jistě byste mne nechtěl!

*(rozpláče se)***BROUČEK**

Holoubku, holoubku,

(zavrává)

můj holoubku! Nechtěl?

MÁLINKA

Vy byste si mne vzal?

BROUČEK

Proč by ne?

Vzal bych si vás.

WÜRFL*(at the entrance, to Brouček)*

Their vengeance will reach unto the moon!

BROUČEK*(standing still)*

To the moon? Foolish worry!

Foolish worry!

(the full moon rises)

Pull me up today, do!

Boldly, yes boldly, I search your face.

MÁLINKA*(behind to house)*

Unhappy me! Ah, thrice unhappy!

No, one hundred times!

BROUČEK*(disturbed)*

Unhappy – one hundred times?

Why do you bother your head with such a man?

He's nothing, just nothing, and nothing will remain!

MÁLINKA

Ah what, pray, what can I do?

Nobody wants me! No one! No one!

BROUČEK

No one?

Well, you're quite good-looking!

MÁLINKA*(wiping away tears)*

Do you think so, landlord Sir? No, oh no!

I'll drown myself! Everything's in vain!

BROUČEK

Do not do that! You will find someone better.

MÁLINKA

I shall not!

BROUČEK

You will!

MÁLINKA

You do not think what you are saying!

Do not think at all!

Idle talk, idle talk!

You, for instance, Mister landlord,

certainly would not want me!

*(she starts crying)***BROUČEK**

Little dove, little dove,

(staggering)

my little dove! Wouldn't I?

MÁLINKA

You – you would marry me?

BROUČEK

And why not?

I'd marry you!

MÁLINKA

Přece, přece vzal?

BROUČEK

Ó, vzal bych si vás!

SAKRISTÁN

(vyjde z Vikárky se džbánem piva a přibližuje se pomalu k Broučkovi)

Moje dcera je počestné děvče!

BROUČEK

(zaleknut)

Ale na měsíci!

SAKRISTÁN

Říkal jste, že si ji vezmete?

BROUČEK

Ale na měsíci! Na měsíci!

Odchází vrávoravě směrem k Zámeckým schodům, za ním Málinka i Sakristán. Měsíc zajde. Tma. Okna Vikárky červeně svítí.

UMĚLCI

(uvnitř Vikárky)

Láska, láska, čarovný květ,
vezmeš, utrhneš, uvadne hned.
Plál jsi, plál jsi, pro co jsi plál?
Květ-li nevoní, jde se dál!
Poslední noc je krásná noc,
svítá, už svítá, s pánem bohem!
Láska, láska, šílený cit.
Raděj u Würfla pít!
Pivo! Pivo! Pivo! Pivo!

ČÍŠNÍČEK

(vyběhne z Vikárky, hledá pana Broučka)

Pane domácí, ty uzenky!

UMĚLCI

(z okna)

Cha-cha-cha-cha-cha!
Pan domácí zapomněl uzenky!

ČÍŠNÍČEK

Pane domácí, ty uzenky!

(zaběhne za Broučkem do tmy)

UMĚLCI

(z okna)

Ty uzenky! Ty uzenky!

MÁLINKA

(ze tmy, v dálce)

Oj, pane domácí, přec byste si mne vzal?
Přece, přece vzal –

SAKRISTÁN

(hroživě v dálce)

Pane Broučku!

MÁLINKA

Would you, would you, now?

BROUČEK

Yes, indeed I would!

THE SEXTON

(emerges from the Vikárka with a pitcher of beer and slowly approaches Brouček)

My daughter is an honest maiden!

BROUČEK

(frightened)

Indeed, but on the moon!

THE SEXTON

You said that you would marry her?

BROUČEK

But only on the moon! Yes, on the moon!

Staggering he departs towards the Old Castle Steps, followed by Málinka and the sexton. The moon disappears. Darkness. The windows of the Vikárka glow redly.

THE ARTISTS

(in the Vikárka)

Love, yes, love's a charming flower,
take it, pick it, it withers at once.
You loved, you loved, why did you love?
Scentless the flower, life goes on!
The last night is a lovely night,
the day is breaking, farewell, farewell!
Love, yes, love's a feeling so mad.
Drinking beer at Würfl's better!
So long live beer! So long live beer!

THE APPRENTICE-WAITER

(runs out of the Vikárka in search of Brouček)

Mister landlord, the sausages!

THE ARTISTS

(from the window)

Ha-ha-ha-ha-ha!
Mister landlord forgot the sausages!

THE APPRENTICE-WAITER

Mister landlord, the sausages!

(he runs after Brouček into the darkness)

THE ARTISTS

(from the window)

The sausages, the sausages!

MÁLINKA

(from the darkness, in the distance)

Oh, mister landlord, you would really marry me? –
Really marry me –

THE SEXTON

(threateningly, from the distance)

Mr. Brouček!

WÜRFL*(na zápraží Vikárky volá)*

Račte nás zas brzo navštívit!

Sakristán s Málinkou se vrací domů. Mazal od Vikárky blíží se k oknu Málčinu. Sakristán zajde do domu.

MAZAL*(ťuká na okno)*

Málinko!

(zase ťuká)

Málinko, mám brilliant!

MÁLINKA*(vyběhne z domu; zezadu k Mazalovi)*

Chce mi něco říci?

Chce mi něco říci?

MAZAL

Málinko, Málinko!

Červánků zhasl žhoucí nach,

zář luny spí již na vodách

a dolů s hvězd se snáší k nám

bůh lásky sám.

MÁLINKA*(netrpělivě)*

Chce mi něco říci?

MAZAL

Ó, láska má –

MÁLINKA

Nekřičte –

UMĚLCI

Láska, láska, čarovný květ!

MÁLINKA

– neklřičte a pojdte!

UMĚLCI

Vezmeš, utrhneš, uvadne hned!

MÁLINKA

Nekřičte, pane Mazale,

tatínek by se mohl vzbudit!

Nuž, co mi chcete říci?

*(odcházejí spolu směrem k Žámeckým schodům)***MÁLINKA**

Kde máte brilliant?

MAZAL*(nejistě)*

Briliant?

(prudce)

Briliant?

(zajdou; z úplné tmy, v níž se scénérie ztopila, vynoří se Žámecké schody v záplavě měsíční záře; za scénou)

Můj anděli,

(v dálce; lehce)

každý den, v neděli a v pondělí –

můj anděli!

WÜRFL*(from the threshold of the Vikárka)*

Call upon us again soon, I pray!

The sexton and Málinka are returning home. Mazal, coming from the Vikárka, approaches Málinka's quarters. The sexton enters the house.

MAZAL*(knocks at the window)*

Málinka!

(knocks again)

Málinka, I've a diamond!

MÁLINKA*(runs out of the house and calls to Mazal)*

You wish to say something?

You wish to say something?

MAZAL

Málinka, Málinka!

The evening glow is extinguished,

the moon's rays sleep on the waters

and from the starry sky descends

the god of love.

MÁLINKA*(impatiently)*

You wish to say something?

MAZAL

O, my heart's love –

MÁLINKA

Do not shout, –

THE ARTISTS

O love, o love, enchanting bloom!

MÁLINKA

– don't shout, come close to me!

THE ARTISTS

Take it, pick it, it withers at once!

MÁLINKA

Do not shout, Mr. Mazal,

my father could well awaken!

Well, what do you wish to say?

*(they depart towards the Old Castle Steps)***MÁLINKA**

Where is the diamond?

MAZAL*(uncertainly)*

Diamond?

(violently)

Diamond?

(they are gone; from the complete darkness into which the whole scenery has vanished emerge the Old Castle Steps flooded with moonlight; behind the scene)

My heart's angel,

*(in the distance, softly)*every day, on Sunday and on Monday, too –
my heart's angel!

MÁLINKA*(lichotivě)*

Červánků zhasl žhoucí nach,
zář luny spí již na vodách –

MAZAL

Ó, láska má! Ó, láska má!

ČÍŠNÍČEK*(z dálky, hledaje Broučka)*

Pane domácí!

MÁLINKA

Zda ve snu říš mne k sobě –

MAZAL

Zda ve snu říš mne k sobě...

*(Brouček jde vrávoravě podél zdi dopředu upíraje zrak na měsíc)***ČÍŠNÍČEK**

Cha-cha-cha-cha!

MÁLINKA

Cha-cha-cha-cha!

MAZAL

Cha-cha-cha-cha!

BROUČEK*(ve snu leze na zeď, promlouvaje k měsíci)*

Nevypadáš tak zle,
ne tak zle, ne tak zle,
ty bledý brachu tam nahoře.

ČÍŠNÍČEK*(z dálky)*

Pane domácí!

BROUČEK

Usmíváš se tiše,
tak spokojeně,
jak bys neměl ani zdání
o trampotách, o starostech.

ČÍŠNÍČEK

Cha-cha-cha-cha-cha! Ty uzenky!

(blíže)

Ty uzenky!

Cha-cha-cha!

BROUČEK

Ó, jistě šťastnější jsou tvoji lidé
nás ubohých pozemšťanů!

(na střeše)

Na tobě není domů,
které by svým majitelům
přinášely mrzutosti!
Mazalů v nich také není,
kteří patří do bláznince,
ne do domu pořádného,
kde domácí grešli činže neuvidí,
až ho život omrzí!

MÁLINKA*(flatteringly)*

The evening glow is extinguished,
the moon's rays sleep upon the waters –

MAZAL

O, my heart's love! O, my heart's love! –

THE APPRENTICE-WAITER*(from the distance, looking for Brouček)*

Mister landlord!

MÁLINKA

Will you take me into dreamland –

MAZAL

Will you take me into dreamland –

*(Brouček staggering forward along the wall, stares at the moon)***THE APPRENTICE-WAITER**

Ha-ha-ha-ha!

MÁLINKA

Ha-ha-ha-ha!

MAZAL

Ha-ha-ha-ha!

BROUČEK*(half asleep, climbs up the wall, addresses the moon)*

You don't look too bad,
look too bad, look too bad,
my pale and wistful friend up yonder.

THE APPRENTICE-WAITER*(from the distance)*

Mister landlord!

BROUČEK

You smile very quietly,
so contentedly,
as if you had never heard of
worldly troubles, worldly worries.

THE APPRENTICE-WAITER

Ha-ha-ha-ha-ha! The sausages!

(nearer)

The sausages!

Ha-ha-ha-ha!

BROUČEK

O, certainly happier are your people
than we, the wretched earthlings!

(on the roof)

There are no houses on you
which would cause their troubled owners
worry and much anxiety!
There are no Mazals in them
who belong in asylums
and not in orderly houses
where the landlord does not see a farthing of rent
and life does not bring him joy!

ČÍŠNÍČEK*(vyběhne k Zámeckým schodům)*

Jejda, jejda!

Jaká běda! Pan domácí –

BROUČEK

Ty neznáš advokátů,

ČÍŠNÍČEK*(běží dolů po schodech)*

– namožený, okradený!

BROUČEK– ani berních, na tobě nejsou noviny,
(Broučkovi proti jeho vůli se mu zdvíhají nohy výš a výš)

které by bouřily žluč

zprávami o zlodějích, o bankrotech,

o zlodějích, o bankrotech,

(Broučkova figurína letí k měsíci)

říšské radě!

*(světlo roste, měsíc na nebi mizí, vše se mění v bílou zátopu)***HLASY Z HLOUBKY***(tenoři)*

Račte nás zas brzo navštívit!

Račte nás zas brzo navštívit!

Krajina na měsíci; v pozadí zámek na slepičí noze,
od něho vinou se schodiště. Brouček leží v mrákotách.
Blankytný se snaší na Pegasu k Broučkovi, v ruce drží
varyto. Blankytný uváže Pegasa k lodyze vysokého
květu; Pegas občasné dýše z něho vůni.**BLANKYTNÝ**

Ha! Ha!

Ký to netvor děsí můj ustrnulý zrak!

(podrnkává o struny svého varyta)

Žda smyslů klam tě zplodil,

či věčné noci mrak?

BROUČEK*(probouzí se)*

Ale Mazlíčku, jak jsi se to vyparádil!?

BLANKYTNÝ

Nedotýkej se mého tělesného pouzdra!

Tys sprostý masitý žok!

Jsem básníkem!

Jméno mé se rozléhá po celém měsíci!

Hvězdomír Blankytný!

BROUČEK*(nadšen)*

Jak to?

Po celém měsíci? Jak to?

Mám nějaký ztřeštěný sen?

Ne, ne! Ne, ne!

Myšlenka bláznovská!

Tím vším je vinno

to Würflovo pivo!

(počítá na manžetě)

Jedna, dvě, tři, čtyři,

pět, šest, sedm, osm!

THE APPRENTICE-WAITER*(runs up to the Old Castle Steps)*

Behold! Behold!

Woe upon us! Mister landlord –

BROUČEK

You don't know any lawyers, –

THE APPRENTICE-WAITER*(runs down the steps)*

– so very tired and even robbed!

BROUČEK– or even tax collectors or daily newspapers, –
(against his will his feet rise higher and higher)

– which would make your stomach sick

with their reports of thieves and bankruptcies,

of thieves and bankruptcies, –

(Brouček is flying to the Moon)

– and parliament!

*(light increases, the moon disappears and everything is veiled in a white mist)***VOICES FROM THE DEPTH BELOW***(tenors)*

Call upon us again soon, we pray!

Call upon us again soon, we pray!

A landscape on the moon; in the background a castle
on a chicken's leg. Brouček lies unconscious.
Azurean on Pegasus alights near Brouček, and ties
Pegasus to the stem of a flower.
Pegasus inhales its perfume.**AZUREAN**

Ha! Ha!

What monster does frighten my astonished eye!

(he plucks the strings of his lyre)

Are you a dream of the mind

or of a dark night cloud?

BROUČEK*(awakening)*

But my dear Mazal, how you have bedecked yourself!

AZUREAN

I beg you, do not touch my physical encasement!

You're a vulgar bag of flesh!

I'm a poet!

My name resounds in every corner of the Moon!

Astair Azurean!

BROUČEK*(frightened)*

How so?

Every corner of the Moon? How so?

Am I having a foolish dream?

No, no! No, no!

What foolish thought is this!

To blame for all this

is Würfl's fine beer!

(he reckons, on his cuff links)

One, two, three, four,

five, six, seven, eight!

BLANKYTNÝ

Ustaň! Ustaň! Ustaň!
Jak se zoveš?

BROUČEK

Ne tak hrdě jako ty!
Matěj Brouček.
(vyskočí, uzenky vypadnou mu z kapsy, sbírá je rychle)

Je jako šídlo splašené!
Tak!? Tak!?
To je pěkné,
nezná svého domácího!
Mám dům třípatrový,
mám dům třípatrový!
Bez dluhů!

BLANKYTNÝ

(pláče, vzlyká)
Ou, ou! Ou, ou!
(drnkne)

BROUČEK

Tvaroh! Teď se mi rozpláče, tvaroh,
že mám dům třípatrový bez dluhů.

BLANKYTNÝ

Ou, ou!

BROUČEK

– že mám dům třípatrový
bez dluhů.

BLANKYTNÝ

Ou, ou!
(drnká)
Ó, nemluv o takových nicotnostech,
ó, nemluv o takových nicotnostech
a pověz, pověz, jaks sloužil věčným ideálům?
Krásce, krásce a lásce!
Snad ani nevíš, co je láska!?
Co je kráska!?

BROUČEK

Oho, oho, oho!
Potkám-li dívčici,
neodolám pokušení
vzít ji za kulatou bradu!

BLANKYTNÝ

Ni slova víc!
Takto rouhati se
vznešené důstojnosti
posvátného ženství!
Ne, ne! Ne, ne!
(plačtivě)
Tys nikdy nemiloval,
tys nikdy nemiloval!
Nikdy, nikdy!

BROUČEK

Mluvte si, co chcete!

BLANKYTNÝ

Nikdy, nikdy!

AZUREAN

Stop it! Stop it!
What is your name?

BROUČEK

Not so proud as yours, I guess!
Matthew Brouček!
(he jumps up, the sausages fall out of his pocket, he picks them quickly)
He's like a dragonfly gone mad!
So!? So!?
Well, this is fine,
he doesn't know his own landlord!
I've a three-storeyed house,
I've a three-storeyed house!
No mortgage!

AZUREAN

(weeps and sighs)
Ah, ah!
(plucks his instrument)

BROUČEK

Soft cheese!
Now he is going to cry, soft cheese, –

AZUREAN

Ah, ah!

BROUČEK

– because I own a house and
have no mortgage!

AZUREAN

Ah, ah!
(plucks the strings)
O, don't speak of such miserable trifles!
O, don't speak of such miserable trifles!
And tell me, rather, how you have served eternal ideals?
Beauty, beauty, yes, and love!
You do not know, perhaps, what love is?
What beauty is?

BROUČEK

Oho, oho, oho!
Meeting a lovely maid
I can't resist the temptation
to take her by her rounded chin!

AZUREAN

Not a word more!
Such dreadful blasphemy
of all exalted dignity,
of all sacred womanhood!
No, no! No, no!
(plaintively)
You have never yet known love,
you have never yet known love,
never, never!

BROUČEK

Say whatever you want!

AZUREAN

Never, never!

BROUČEK

Mluvte si, co chcete!

BLANKYTNÝ

Ty neznáš toho svatého žáru!
Neznáš svatého žáru!
Až se ti brzo zjeví perla veškerenstva,
padni na kolena,
zlíbej lem její řízy,
vznes k ní zraků svých
s neskonalým obdivem!
Mluv k ní nadšenými hymny,
mluv k ní nadšenými hymny,
neb seraf, kterého spatříš,
je nedostižným souborem vděků.
Již patnácte let nyji k té hvězdě,
vzdychaje a lkaje večerním červánkům.

BROUČEK

Ubohý Matěji!
Kam jsi se to dostal,
kam jsi se to dostal!

BLANKYTNÝ

(u vytržení)
Etherea! Etherea!
Ó, hvězdný van již kane
v duše mojí šer!

Lunobor jako velký chumáč bílých vlasů a vousů,
z něhož čouhá napřažená ruka s dlouhou tyčí, ke které
je připevněna velká zelená síť na Ethereu, sestupuje po
schodišti zámku.

BLANKYTÝ

Již v kalich ňader plane vonná hudba sfér!

BROUČEK

Má to ten pánbůh divnou čeládku!
Když se takhle milujete, –

BLANKYTNÝ

Již cítím v rajském blízku její vlahý zor,
jak v perlách vodotrysku –

BROUČEK

– kde se u vás berou děti?
Neslyší.

BLANKYTNÝ

– dálný meteor!

BROUČEK

Kde se u vás berou děti?

BLANKYTNÝ

(ucpává si uši a křičí)
– dálný meteor!

LUNOBOR

Slyším tě, pěvče posvěcený,
plesně vítán buď,
poleť křídlem racka
na mou charou hrud!
(Etherea vychází ze zámku v průvodu družek)

BROUČEK

Say whatever you want!

AZUREAN

You do not know that ever-sacred flame!
Do not know that sacred flame!
When soon now you perceive
the pearl of the universe,
fall quickly to your knees,
kiss the hem of her garment,
raise your eyes to her
with lasting admiration!
Talk to her in passionate hymns,
for lo, the seraph you will see
in an unsurpassed collection of charms.
Fifteen years now I worshipped this star,
sighing and sobbing to the glowing evening sky.

BROUČEK

Ah, there, my poor Matthew!
What state is this you're in,
what state is this you're in!

AZUREAN

(in exaltation)
Etherea! Etherea!
O, starry breath already
invades my dark soul!

Lunigrove, resembling a bundle of white hair and
whiskers from which a hand stretches out, holding
a long stick, to the end of which a large green net
for Etherea is fixed, approaches the castle.

AZUREAN

My bosom now is filled with music of the spheres!

BROUČEK

O God, now these strange beings I see here!
How odd the way you make love, –

AZUREAN

I already feel the nearness of her lovely eye
which sparkles in the fountain –

BROUČEK

– and where do your children come from? –
His ear's deaf!

AZUREAN

– a distant meteor, –

BROUČEK

– Where do your children come from?

AZUREAN

(stops his ears and shouts)
– a distant meteor!

LUNIGROVE

I hear you, blessed, blessed minstrel,
I bid you welcome,
and on a sea-gull's wings
fly to my weak bosom!
(Etherea steps out of the castle accompanied by her maidens)

ETHEREA

Své písně přináším vám
snivou astru,
v níž rosa blýská jako slzy barda,
jež voní jak aloe a narda
a nebojí se kritikastrů.

DRUŽKY

(tanečním krokem sestupují)

Své písně přináší vám snivou astru,
jež voní jak aloe a jak narda
a nebojí se kritikastrů.

ETHEREA

Své písně perutí vás měkce zastru,
plamenná jež je jako zraky Sarda, ...

DRUŽKY

Své písně přináší vám.

ETHEREA

... jež je jak hebounká srst leoparda
a čistá jak číše z alabastru.

DRUŽKY

Své písně přináší vám.

ETHEREA

A zní jak hudba Eolových píšťal,
jak Vesny ples, když jásá do syringy, ...

DRUŽKY

Své písně přináší vám ...

ETHEREA

... an zlaté květy do vln sype dříšťal.

DRUŽKY

... snivou, snivou astru!

BLANKYTNÝ

(k Broučkovi)

Klekni na kolena!

BROUČEK

(žlostně)

To by se mi chtělo!
Klekat, klekat ...

ETHEREA

Jak cherub rozechví-li
s čelem sfingy svým křídlem nebeského ...

BROUČEK

... před nějakou zástěrou klekat!

ETHEREA

... zvonku křišťál a nebem zazní sladké
cingylingy!

BROUČEK

Klekat před nějakou zástěrou!

Má úcta, slečno Máli!

(všichni strnou nad Broučkovými slovy)

ETHEREA

I am bringing you my songs,
a dreamy aster,
in which dew glistens like the minstrel's tears,
It smells just as good as aloe and nard
and has no fear of the critics' shafts.

THE MAIDENS

(descending with dancing steps)

Her songs she's bringing you, a dreamy aster,
which smells just as good as aloe and nard
and has no fear of the critics' shafts.

ETHEREA

I'll cover you softly with my song's downy wings,
flaming like the eyes of a proud Sard, –

THE MAIDENS

She's bringing you her songs –

ETHEREA

– is as soft and as fine as a leopard's skin
and pure like a cup of alabaster.

THE MAIDENS

She's bringing you her songs –

ETHEREA

Sounding like music on Aeolian harps,
like joyous Spring when blowing its syring –

THE MAIDENS

She's bringing you her songs –

ETHEREA

– like golden blossoms scattered on the water.

THE MAIDENS

– a dreamy, dreamy aster!

AZUREAN

(to Brouček)

Kneel down, I bid you, kneel!

BROUČEK

(angrily)

I have no wish to kneel!
Kneel down, kneel down, –

ETHEREA

Like a celestial bell
set a ringing by the touch of a cherub –

BROUČEK

– to kneel down before a woman's skirt, –

ETHEREA

– the crystal of his wings throughout the heaven
sweetly tinkles!

BROUČEK

– kneel before a woman's skirt!

Greetings, my dear Miss Máli!

(all startled by Brouček's words)

ETHEREA*(k Broučkovi)*

Děs vane od tebe jak od Medúzy!

LUNOBOR*(vzpamatuje se nejdříve; k Blankytnému)*

Kdo je tvůj divný soudruh,

lahodně mi zjev!

V něm, zdá se, nekoluje

našich luhů krev!

Zajdu si pro estetiku, ...

BLANKYTNÝ*(pláče, procítá z ustrnutí)*

Ou, ou! Ou, ou!

LUNOBOR

... přečtu mu tři kapitoly!

*(odchází)***BLANKYTNÝ**

Máli! Máli!

ETHEREATvůj pohled tluk mého srdce skoral,
a přece zní mi v nadrech sladký chorál
a na rtech cítím políbení Múzy.

Ach, do tvých rysů jako v moře hrůzy

můj duch se noří pro čarovný korál,

jak pode strží smělý horal,

když vyhledává ametystů drůzy.

Tak děcko vábí otrněný nopal

svých květů nachem,

tak duši Gebra zve plamen svatý:

Křídla sobě popal!

Tak dromedárů žebra, lví děsné stopy!

BLANKYTNÝ

Ou, ou! Můj vrahu!

BROUČEK

Co, co vám vnuká tu šílenou myšlenku?

ETHEREA

Již prchám jako vánkem vůně květná, ...

BLANKYTNÝ

Ou, ou!

ETHEREA

... leč vrátím se, jak motýl na lianu, ...

BLANKYTNÝ

Ou, ou!

ETHEREA

... když bleskne duhou, ...

BROUČEK

Šílenství!

*(Etherea objímá Broučka)***ETHEREA**

... jako živý démant

ve všech barvách vzlétna!

ETHEREA*(to Brouček)*

Fright now spreads from you just like from a Medusa!

LUNIGROVE*(coming to first, to Azurean)*

Who's this strange comrade of yours?

Please tell me, my dear!

In him does not circulate

the blood of our land!

I'll fetch my book on aesthetics, –

AZUREAN*(weeps and awakens)*

Oh, oh! Oh, oh!

LUNIGROVE

– I'll read him two or three chapters!

*(departs)***AZUREAN**

Máli! Máli!

ETHEREAYour look has stopped my heart from beating
and yet my bosom resounds with a choral.

And on my lips I feel the kiss of Muses.

And like a frightful sea, my spirit fathoms

your face's features and seeks to find your heart,

like that courageous mountain dweller

who amid the rocks looks for the amethyst.

And like a child attracted by a flower,

I do not mind its thorn,

and like an ephemerid do not mind

the scorching flames of fire!

Lured just like a hon unto the dromedary!

AZUREAN

Oh, oh! You killer!

BROUČEK

What is that makes you think such a foolish thought?

ETHEREA

Oh, now I flee like a sweet scent in the breeze, –

AZUREAN

Oh, oh!

ETHEREA

– but I'll come back again like a butterfly, –

AZUREAN

Oh, oh!

ETHEREA

– of rainbow colours, –

BROUČEK

Sheer madness!

*(Etherea embraces Brouček)***ETHEREA**

– like a living diamond

ablaze with sparkling colour!

BROUČEK

Nemáte ani lot poctivého masa!

BLANKYTNÝ

Ou, ou! Ty vrahu ...

ETHEREA

Jsi můj, ...

BLANKYTNÝ

... našich blahých dnů,
jenž vyrval hadím drápem ...

ETHEREA

... jsi můj, jsi můj!

BLANKYTNÝ

... královnu mých snů!

BROUČEK

Toť vrchol ztřeštěnosti!

ETHEREA

Jsi můj, jsi můj!

BLANKYTNÝ

Ó, skonči dravá muka,
milosrden buď ...

ETHEREA

Jsi můj! Můj! Můj! Můj!

BROUČEK

Cožpak jsem vám ...

BLANKYTNÝ

... a ponoř čepel dýky ...
(vleče Broučka k Pegasu)

BROUČEK

... odloudil vaši Ethereu!?

BLANKYTNÝ

... v moji charou hrud!
(Etherea s chvatem odvazuje Pegasa a usazuje naň Broučka)

ETHEREA

Hoj, hoj!

BLANKYTNÝ

Ou, ou!

DRUŽKY

(pobádají Pegasa)
Hoj, hoj!

ETHEREA

Pegase! Hoj, hoj!

BROUČEK

(odlétá s Ethereou na Pegasu)
Šílenství!

DRUŽKY

Hoj, hoj!

BROUČEK

You haven't got a pound of honest human flesh!

AZUREAN

Oh, oh! – You killer –

ETHEREA

You're mine, –

AZUREAN

– of our blissful days,
who with his beastly claws did –

ETHEREA

– you're mine, you're mine!

AZUREAN

– rob me of my queen!

BROUČEK

Such is the height of madness!

ETHEREA

You're mine, you re mine!

AZUREAN

O, put an end to torture
and show me mercy –

ETHEREA

You're mine, you're mine!

BROUČEK

Did I, perchance –

AZUREAN

– and drive your dagger through my –
(he drags Brouček to Pegasus)

BROUČEK

– seduce your Etherea?!

AZUREAN

– ailing, pining heart!
(Etherea speedily unties Pegasus and seats Brouček on his back)

ETHEREA

Gee up, gee up!

AZUREAN

Oh, oh!

THE MAIDENS

(urging Pegasus)
Hoy, hoy!

ETHEREA

Pegasus! Hoy, hoy!

BROUČEK

(flying away with Etherea on Pegasus)
Sheer madness!

THE MAIDENS

Hoy, hoy!

Blankytný ustrnul, Etherea s Broučkem na Pegasu zmizela. Družky, pobízejíce Pegasa, odběhly za Ethereou. Lunobor se vrací s rukopisy; nevidí, neslyší.

LUNOBOR

Přečtu mu tři kapitoly.
Krásy luní projdi v kázni,
boj se v lásce, miluj v bázni,
v kázni, bázni neuvázni!
(listuje rychle)
Krásy luní projdi v kázni,
boj se v lásce, miluj v bázni,
v kázni, bázni neuvázni!
(listuje divočeji)
Krásy luní projdi v kázni,
boj se v lásce, miluj v bázni,
v kázni, bázni neuvázni!

BLANKYTNÝ

(probouzí se z ustrnutí)
Bouře šílenství mnou smýká!
(zuřivý smích)
Cha-cha-cha-cha!

LUNOBOR

Cha-cha-cha-cha!

BLANKYTNÝ

Bouře šílenství mnou smýká!
Cha-cha-cha-cha!

LUNOBOR

Cha-cha-cha-cha!
(ohlíží se po Broučkovi)
Ethereo! Ethereo!

DRUHÉ DĚJSTVÍ

Chrám Všeuměny v báječném lesku, podoby hvězdovité, se vstupními schody v popředí; každý paprsek hvězdy zasvěcen jinému umění a v něm jsou živě činní umělci toho oboru. Trůn Čaroskvoucího uprostřed hvězdy, před ním květinami prostřený hodovní stůl. Čaroskvoucí přihlíží protektorsky k pracujícím umělcům a podněcuje je.

ČAROSKVOUCÍ

(volá do paprsku hudebního)
Tuto melodii, ale do bombardonu!
(pochvaluje si)
Tak, tak! Tak, tak!
Také prochodil jsem školu,
ale k učitelů bolu
neměl jsem nadání ku čtení, ku psaní.

UMĚLCI

(projevy tvůrčího vzrušení z paprsku básníků)
Světlo světél!

ČAROSKVOUCÍ

Tvorby zavřeny mi říše,

Azurean stops, rooted to the spot. Etherea and Brouček vanished. The maidens, goading Pegasus, run after Etherea. Lunigrove returns with his textbook, unseeing, unhearing.

LUNIGROVE

I'll read him two or three chapters.
Tread lunar scene with discipline,
fear love-making and love with awe,
don't stick in awe or discipline!
(quickly leafing through the book)
Tread lunar scene with discipline,
fear love-making and love with awe,
don't stick in awe or discipline!
(leafing violently)
Tread lunar scene with discipline,
fear love-making and love with awe,
don't stick in awe or discipline!

AZUREAN

(comes to)
A storm of madness in me rages
(laughs violently)
Ha-ha-ha-ha-ha-ha!

LUNIGROVE

Ha-ha-ha-ha-ha-ha!

AZUREAN

A storm of madness in me rages.
Ha-ha-ha-ha-ha-ha!

LUNIGROVE

Ha-ha-ha-ha-ha-ha!
(looks for Brouček)
Etherea! Etherea!

ACT II

Curtain. The Temple of Arts in its magnificent splendour, built in the shape of a star with the entrance staircase in the foreground. Each of the star's rays is consecrated to a different branch of art and many artists of the particular branch are very busy therein. The throne of Wonderglitter stands in the centre of its star-shaped dome; in front of it stands a flower-decked banquet table. Wonderglitter condescendingly observes the working artists and encourages them.

WONDERGLITTER

(calling to the musical department)
This melody, yes indeed, but on the bombardon!
(contentedly)
So, so! So, so!
I, too, went through the schools alas,
but to my teachers' extreme pain
I lacked all talent needed to write and to read.

THE ARTISTS

(expression of creative excitement in the department of poetry)
Light of all lights!

WONDERGLITTER

Creation's a closed world to me,

kritizovat šlo by spíše.
To však příliš neláká,
mámte duši dobráka!

UMĚLCI

(z paprsku malířů, obdobně)
Duchu duchů!

ČAROSKVOUCÍ

Nač se vrhnout v světě našem?
Tak jsem se stal mecenášem!
Tak jsem si zajistil věčnost,
příštích pokolení vděčnost.
Malují mne, tesají,
(otevřívá se brána paprsku hudebního)
do partesů strkají!

HARFOBOJ

(volá na prahu paprsku hudebního)
Ústa zamkněte již!
Zpívatí počnu já!
(Pegas přistane ke schodišti s Ethereou a Broučkem)

UMĚLCI

(zděšeni)
Příšera z dálavy!
(schovávají se do všech koutů)
Příšera z dálavy!

ETHEREA

(padá před Čaroskvoucím na kolena)
Ó, zástito naše!
Dopřej, dopřej milujícím ochrany!

BROUČEK

(zlostně)
Milujícím? Jakým milujícím?

ČAROSKVOUCÍ

(přísně)
A kdo jsi ty,
paobraze božské krásy?

BROUČEK

Matěj Brouček!

UMĚLCI

(z úkrytů)
Matěj Brouček!
Matěj Brouček!
Matěj Brouček!
Matěj Brouček!
(zázračné dítě s flautou u úst zvědavě vystupuje z hudebního paprsku)

ČAROSKVOUCÍ

(k Broučkovi)
Ano, poznávám tě!
Vždyť zář tvého jména pronikla až sem!
Ó, pojdte, pojdte, dolekaní slavici!
(umělci vylézají z úkrytů)

LUNOBOR

(obíhá se sítí a folianty)
Ethereo, Ethereo!
Moje dci! Nešťastná dci!

to criticize would be my field,
but that does not attract me much,
for I'm a kind-hearted man!

THE ARTISTS

(from the department of poetry)
Spirit of all spirits!

WONDERGLITTER

What else was there for me to do,
than be a patron of the arts?
I'll enjoy immortality,
gratitude of generations.
They paint and they sculpt me –
(the gate of the music department opens)
– and compose songs about me!

HARPER

(at the threshold of the department of music)
I beg you, shut your mouth!
I'm going to sing now!
(Pegasus alights at the staircase with Etherea and Brouček)

THE ARTISTS

(frightened)
A monster from afar!
(they hide in all corners)
A monster from afar!

ETHEREA

(falls to her knees before Wonderglitter)
O you, our mighty shield!
Please give us, give us lovers your protection!

BROUČEK

(angrily)
Lovers? Lovers? What lovers do you mean?

WONDERGLITTER

(severely)
And who are you,
image of godly beauty?

BROUČEK

Matthew Brouček!

THE ARTISTS

(in hiding)
Matthew Brouček!
Matthew Brouček!
Matthew Brouček!
Matthew Brouček!
(a child prodigy, curious, emerges from the music department, "always with a piccolo at its lips")

WONDERGLITTER

(to Brouček)
Yes, I recognize you,
for the lustre of your name has thrust its way here!
O come, o come, you frightened nightingales!
(the artists abandon their hiding places)

LUNIGROVE

(running about with his net and folios)
Etherea, Etherea!
My daughter, unhappy child!

BLANKYTNÝ*(padne k zemi)*

Bouře šílenství mnou smýká!

*(Lunobor polapí Ethereu v síť; Etherea se vymotává)***ČAROSKVOUCÍ***(pohrdavě ukazuje na Blankytného; k Broučkovi)*

Zde pěnice Vargentinská!

*(Lunobor sítí odvléká polapenou Ethereu)***ETHEREA**

Ó, běda! Ó, běda!

BROUČEK*(radostně)*

Už si ji polapil!

ČAROSKVOUCÍ*(představuje Oblačného)*

Zde velekněz měsíční poezie!

*(umělci strhují Broučka, aby poklekl)***OBLAČNÝ***(k Broučkovi)*

Bud' vítán! Bud' vítán,

muži osvícený!

TANEC

V paprsku výtvarném vyrojí se tanečnice a napodobují přehnaně vzájemné vítací posunky. Oblačný padá před Broučkem na kolena a strhne jej s sebou, pak jej zase zdvihne. Chytí Broučka za obě ruce a svírá jej; hledí mu upřeně do očí. Vrhne se Broučkovi do náručí a tiskne prsa na prsa. Umělci a ostatní vrhají se na Broučka vítajíce jej. Brouček odletí od Oblačného.

BROUČEK

Tatrmáne!

UMĚLCI*(úlisně k Oblačnému)*

Titane písní!

(pochlebující)

Nedostižný!

BÁSNÍK*(k básníku)*

Nech se zulíbat

za poslední epos!

JINÝ BÁSNÍK*(odmítaje)*

Mlč, příteli, mlč!

Hledím z prachu za tvým orlím letem!

ČAROSKVOUCÍ*(o Oblačném k Broučkovi)*

Jak by mohl býti k čemu,

když není pod mým vedením!

UMĚLCI*(pomlouvající přizvukující Čaroskvoucímu)*

Pisálek všedních myšlenek!

Není to duch tvůrčí!

AZUREAN*(falls to the ground)*

A storm of madness in me rages!

*(Lunigrove catches Etherea in his net, Etherea tries to free herself)***WONDERGLITTER***(scornfully pointing to Azurean; to Brouček)*

Lo, the fool among the singers!

*(having caught Etherea, Lunigrove drags her away)***ETHEREA**

Woe is me! Woe is me!

BROUČEK*(joyfully)*

At last he has caught her!

WONDERGLITTER*(introducing Cloudy)*

Here is the archpriest of lunar poetry!

*(the artists force Brouček to kneel down)***CLOUDY***(to Brouček)*

Ah, I bid you welcome,

enlightened man!

DANCE

From the department of creative arts dancers emerge imitating exaggerated gestures of welcome. Cloudy falls to his knees before Brouček, pulling him down with him and then rises with him. He takes Brouček by the hand and embraces him, fixing his eyes. Hugs Brouček fervently. Brouček tears himself away and the artists and other people welcome Brouček, trying to embrace him.

BROUČEK

You clown, you!

THE ARTISTS*(to Cloudy, fawningly)*

You, Titan of songs!

(flatteringly)

The unsurpassable!

POET*(to another poet)*

Allow me to kiss you

for your last epic!

ANOTHER POET*(refusing to be kissed)*

Stop, my friend, please stop!

From the dust I observe your eagle's flight!

WONDERGLITTER*(to Brouček about Cloudy)*

How could he amount to something

if he weren't under my guidance?

THE ARTISTS*(acquiescing with Wonderglitter)*

A scribbler of commonplace thoughts!

Not a creative mind!

ČAROSKVOUCÍ

(přerušuje)

Přátelé, teď k malému občerstvení!

(zázračné dítě vykazuje místa, roznáší květiny a slzičky, obstarává stůl)

ZÁZRAČNÉ DÍTĚ

(k umořenému Broučkovi)

Vzbuď se!

(všichni ubírají se ke stolu a zasedají k hostině)

Zde tvé místo, hoste pozemský!

Vzbuď se! Vzbuď se!

ČAROSKVOUCÍ

Zaspívej mu měsíční hymnu!

ZÁZRAČNÉ DÍTĚ

Vzbuď se a poslyš!

Kráterů kde jícny zejí,

na měsíci domov můj!

Kde se čichá jen a nejí,

na měsíci domov můj!

Kde se šklebí tisíc rýh

po rovinách kruhových.

(k bezradnému Broučkovi)

Vzbuď se! Vzbuď se!

UMĚLCI

I tam žije Čechů plémě,

na Měsíci domov můj!

ZÁZRAČNÉ DÍTĚ

Vzbuď se! Což ještě neslíšíš?

(podává slzičky; Etherea přikrádá se nepozorovaně k Broučkovi)

ETHEREA

(vášnivě jej laská)

Ó, sladký tvore!

Ó, sladký tvore, jehož máti Géa,

(vášnivě líbá Broučka)

jsi můj, jsi můj, jen můj, můj!

UMĚLCI

(odvracejí se v zdánlivém pohoršení)

Čichejte! Čichejte!

ETHEREA

Můj! Jak zefýrek to suslím,

volám to jak svoje: „Allah!“ Muslim,

že navždy tvá, je navždy tvá Etherea!

ČAROSKVOUCÍ

Zpívejte a čichejte!

UMĚLCI

Kráterů kde jícny zejí.

BROUČEK

Ty pavučino!

ČAROSKVOUCÍ

(přísně k Broučkovi)

Hned poklekni!

WONDERGLITTER

(interrupting them)

And now, friends, let us partake of a light meal!

(the child prodigy assigns seats, distributes flowers and tear-bowls)

THE CHILD PRODIGY

(to the half-dead Brouček)

Wake up!

(all take their places around the banquet table)

Here is your place, O guest from the Earth!

Wake up! Wake up!

WONDERGLITTER

And now sing him the Moon anthem!

THE CHILD PRODIGY

Wake up and listen! –

Where you see the craters gaping

on the Moon, there's my homeland!

Where one smells instead of eating

on the Moon, there's my homeland!

Where a thousand lines are grinning

in the circular latitudes –

(to the helpless Brouček)

Wake up! Wake up!

THE ARTISTS

Even there the Czechs are living,

on the Moon there's my homeland!

THE CHILD PRODIGY

Wake up! Are you not weeping yet?

(offers him a tear-bowl; Etherea stealthily approaches Brouček)

ETHEREA

(fondling him passionately)

O sweet creature, you!

The Earth is your mother,

(kisses Brouček passionately)

you're mine, you're mine, just mine!

THE ARTISTS

(turn away, feigning offence)

Let us smell! Let us smell!

ETHEREA

Mine! I breathe it like a zephyr,

I shout it like the Moslem "Allah"!

That I am yours, forever yours, Etherea!

WONDERGLITTER

Let us sing and let us smell!

THE ARTISTS

Where you see the craters gaping –

BROUČEK

You spider's web!

WONDERGLITTER

(sternly to Brouček)

Kneel down at once!

ETHEREA

(provází svůj zpěv vzníceným výrazem těla a pohybu.)

Etherea! Již prchám jako vánkem vůně květná,
již prchám jako vánkem vůně květná,
leč vrátím se, jak motýl na lianu,
když bleskne duhou v reje pavianů,
jak živý dým ve všech barvách vzletna.
Pak zarokotá ebenová flétna
jak rajský drozd mým dechem thymianu,
mým štětcem vzplane tanec Indianů,
neb ménad ples, neb kouřící se Etna.
A kouzlem hlasu, které slavík dal mi,
z mých retů trylek vypučí jak iris,
ti zakřepčit chci lehkou nožkou almy.
I tragédky si připnu zlatý kyrys,
z mé řezby vyjde Juno s tělem palmy.
A pod mým dlátem Isis a Osiris!
Již prchám, leč vrátím se!
(Etherea vábí k sobě Brouček)

ČAROSKVOUCÍ

(s trůnu vznešeně k Broučkovi)

Pros veleducha, aby paprsky své poesie
oslnil tvou hrubou pozemskou bytost!

BROUČEK

(zuřivě se brání na všechny strany)

Což mne chcete spráhnout
s takovou netýkavkou, pavučinou!

UMĚLCI

(dotírají na Broučka)

Hned poklekní!

OBLAČNÝ

(prudce k Broučkovi)

Nechci ti odepřít té chvílky povznesení,
nešťastný tvore!
Přečtu ti sto ghasel „Mlhoviny hvězdné!“

LUNOBOR

(oběhne s folianty a sítí, Etherea před ním prchá)

Přečtu mu tři kapitoly!
(Brouček uvolněn uspokojeně usedá)

ČAROSKVOUCÍ

(zakřikuje Lunobora)

Mlč! Vynikáš jen pečlivou formou!

OBLAČNÝ

(doráží křikem na Broučka)

Na modrém nebi zlaté slunce plane
v své lásce k tvorstvu všemu od věků.
Všemocnou vůni zesílená
kane v klidu květin rosa od věků;
z květin vůně opojná
co vděčný a tichý dík stoupá od věků,
pod korou skal a půdy
oheň věčný stravuje se od věků;
o strmé břehy vlny moře se tříští
v trpělivé zkáze od věků;
z lidských srdcí rudá krev se prýští
v chladnoucí prostor tiše od věků!

ETHEREA

Now I flee like a sweet breeze,
but I will return just like a butterfly,
when like a gay rainbow it alights
amidst the whirling apes,
like a live multicoloured diamond!
Piping with the voice of an ebony flute,
like the sweet bird of Eden,
by my thyme-scented breath,
by my brush an Indian dance is set aflame,
or a fairies' ball, or billows rising from Mount Etna.
And from the charming voice a nightingale gave me,
a jubilant trill will issue from my lips.
I will dance for you on nimbly moving feet.
A tragedian's golden mail
I, too, shall don and I shall sculpture luna
like a tall palm, and with my chisel Isis and Osiris!
Now I flee, but I'll return!
(Etherea tries to lure Brouček to her)

WONDERGLITTER

(from his throne, exaltedly to Brouček)

Beg the Great Spirit to cast down the rays of his poetry
to dazzle you, you coarse and earthly being!

BROUČEK

(vehemently defending himself)

Do you want to match me
with such a touch-me-not, with such a cobweb?

THE ARTISTS

(urging Brouček)

Kneel down at once!

CLOUDY

(vehemently to Brouček)

I will not deny you this moment of uplifting,
unhappy creature!
Hear a hundred verses from "The Starry Nebula"!

LUNIGROVE

(runs in with his folios and net; Etherea flees before him)

I'll read him three chapters!
(Brouček, relaxed, sits down)

WONDERGLITTER

(reprimands Lunigrove)

Stop! You've nothing but a polished form!

CLOUDY

(shouts to Brouček)

In the blue sky the golden sun is shining,
loving all creatures since time immemorial.
And with entranced perfume the dew falls ever quietly
upon the thirsty flowers.
In the manner of grateful, silent thanks,
they emit their perfume,
under the rocks and ground, a fire eternal
is ever consuming itself;
against steep shores, sea waves ever thundering
in eternal patient destruction;
from human hearts red blood has ever gushed
into cooling space, since time out of mind!

BROUČEK*(zoufale)*

Co udělal jsem tomu člověku!?

ZÁZRAČNÉ DÍTĚ*(přiskočí k Broučkovi a zavalí ho květinami)*

Čichej, čichej!

OBLAČNÝ

Ach, nejsou ani dnes
nesmrtelní bozi bezpečni
před konečným zánikem;
životům jako světům stejně hrozí
(Brouček usíná)
týž neblahý osud zánikem;
prahorské stěny,
věkovité kmeny,
vše poznamenáno jest zánikem;
a stejně pohled nejkrásnější ženy
je slibný životem i zánikem;
však duše, která vysoko jsi vzlétla,
nedej zastrašiti se zánikem;
neb existují věčnosti a světa
a jistá jsou před zhoubou a zánikem.

BROUČEK*(ze spánku)*

Pane Würfl!

Vepřové se zelím a knedlíkem!

OBLAČNÝ

Běda! Na jeho řase
uhostil se makový bůžek!

ČAROSKVOUCÍ*(k Oblačnému)*

Ó, velebný génie!

UMĚLCI*(zadržují smích)*

Chi, chi, chi, chi, chi!

ČAROSKVOUCÍ

Nehorš se,
nepřipravuj nás
o božskou rozkoš!

OBLAČNÝ

Nuže!

(deklamuje dále, nedávaje se rušit)

Je slunečný a čistý –

BROUČEK*(ze spánku)*

Žádné strachy, Matěji!

OBLAČNÝ

– jasný den, útrapy všechny mizí, –

BROUČEK

Ten poslední párek –

OBLAČNÝ

– toužebně čeká na tě štěstěna –

BROUČEK*(in despair)*

What have I done to this talkative man?

THE CHILD PRODIGY*(leaps toward Brouček and showers flowers on him)*

Smell them! Smell them!

CLOUDY

Ah, not even today
are immortal gods really secure
against final destruction;
Lives as well as worlds are profoundly threatened
(Brouček falls to sleep)
with just the self-same fate of ruin;
Primeval mountains,
primeval forests,
all are marked by fateful, final ruin;
even the looks of the loveliest woman
are also destined both to live and die;
but you, O soul that has soared to heaven high,
do not fear the thread of destruction;
for there are lights and also eternities
which in themselves are safe from all destruction!

BROUČEK*(from his sleep)*

Mister Würfl!

Roast pork, kraut and dumplings!

CLOUDY

Woe to me! Upon his brow
the poppy-seed god has alighted!

WONDERGLITTER*(to Cloudy)*

O, exalted genius!

THE ARTISTS*(restraining laughter)*

Hi, hi, hi, hi, hi!

WONDERGLITTER

Don't be angry,
do not deprive us
of divine pleasure!

CLOUDY

Well then!

(undisturbed he continues with his declamation)

It is a sunny and bright –

BROUČEK*(from his sleep)*

Don't be afraid, Matthew!

CLOUDY

– clear day and all torments will disappear –

BROUČEK

That last sausage –

CLOUDY

– goddess Fortune longingly awaits you –

UMĚLCI*(ustrnou vždy jen při slově „nedohlednu“)*– v nedohlednu,
v nedohlednu! –**OBLAČNÝ**

– a jdeš, bys v náruč pad jí,

a jdeš,

(přešel znenáhla v zpěv)

a je z tebe bídný vrak;

a stále říkáš si;

tam v nedohlednu!

(všichni znenáhla upadnou v zamýšlení)

A stále vleče se,

slepý vrak,

v marné snaze – v nedohlednu!

BROUČEK*(ze spánku)*

Pane Würfl! Ještě jednu!

Ještě jednu! Ještě jednu!

ZÁZRAČNÉ DÍTĚ*(přináší květ)*

Čichej, čichej!

ČAROSKVOUCÍ

Zpívejte!

UMĚLCI

Kráterů kde jícny zejí, ...

ZÁZRAČNÉ DÍTĚ

Čichej!

UMĚLCI

... kde se čichá jen a nejí.

ZÁZRAČNÉ DÍTĚ

Čichej!

BROUČEK*(probírá se ze spánku, protírá si oči)*

Ó, děkuji, děkuji!

Můj nos namlsal se již dosti!

UMĚLCI*(zprvu zaleknuti, pak hrozivě)*

Již nikdy více neposkvrň tím šeredným slovem

náš čistý měsíční vzduch!

Již nikdy více neposkvrň tím šeredným slovem

náš čistý měsíční vzduch!

BROUČEK*(udiven)*

Probůh, jakým slovem?

Snad nesmím mluvit o svém nose?

O svém nose?

UMĚLCI

Opouštíme tě ihned, ihned! Ihned!

(postupně odtancují)

Ihned! Ihned! Ihned!

THE ARTISTS*(shudder at the words “in the distance”)*– in the distance,
in the distance! –**CLOUDY**

– and you go to fall into her arms,

and you go,

(slowly he bursts into singing)

become a wretched wreck;

yet always muttering:

there in the distance!

(suddenly all fall into meditation)

And you plod on and on,

a blind wreck –

In a vain effort – in the distance!

BROUČEK*(from his sleep)*

Mister Würfl, another beer!

Another beer! Another beer!

THE CHILD PRODIGY*(bringing flowers)*

Smell them, smell them!

WONDERGLITTER

Let us sing!

THE ARTISTS

Where you see the craters gaping –

THE CHILD PRODIGY

Smell them!

THE ARTISTS

– where there’s smelling but no eating –

THE CHILD PRODIGY

Smell them!

BROUČEK*(awakens, wipes his eyes)*

O, thank you kindly, so kindly!

My nose has had enough delights!

THE ARTISTS*(first surprised, then threateningly)*

Never, never must you again

soil our pure lunar air

with that dreadful, ugly word!

BROUČEK*(astonished)*

God, which word do you mean?

Am I p’raps forbidden

to talk about my nose? My nose?

THE ARTISTS

We shall leave you now at once, at once, at once!

(the artists leave the banquet hall with a slow, dancing movement)

At once! At once! At once!

ČAROSKVOUCÍ

Kdybych to mohl jen tušit!
Kdybych to mohl jen tušit!
(*odchází zdrcen*)

BLANKYTNÝ

(*procítá z útrpného zamýšlení*)
Jakživ nebyl v měsíční společnosti!
(*propukne v křečovitý pláč*)

BROUČEK

Tedy opravdu? Bez žertů?
Nemohu tomu ani věřit!

BLANKYTNÝ

Ou, ou! Ou, ou!

BROUČEK

Nos, chudáček!?

BLANKYTNÝ

Ou, ou!
(*odchází též*)

Duhoslav ve výtvarném paprsku sedí vysoko na svém obraze, jehož barvy jsou tak silně naneseny, že po nich vylézá a spouští se. Kývá dolů.

DUHOSLAV

(*na Broučka*)
Pojď sem!
(*Duhoslav slézá s obrazu*)
Hleď na můj obraz!

BROUČEK

(*pozoruje strakatý zjev Duhoslavův*)
To je podívaná!
Na tom je barviček!
Hotová strakatina!

DUHOSLAV

(*postoupiv k Broučkovi*)
Žasneš? Vstaň a pohleď!
(*ukazuje obraz*)
A teď z této strany!
(*Duhoslav vláčí Broučka před obrazem z místa na místo*)

Tak, nyní nechme slov
a dívejme se do večera!
Pak ti rozsvítím lustr.

BROUČEK

(*po chvíli, k sobě*)
Snad nemyslí,
že budu brejlat do večera!
(*zakrývá si tvář, pojídá párek*)

DUHOSLAV

(*pohlédne na Broučka*)
On pláče! On pláče!
Kývá na umělce, Umělci vystrkují hlavy a vstupují poznená-
hlu. Nejpozději Zázračné dítě a Čaroskvoucí.

UMĚLCI

Pláče! Pláče!
On pláče! On pláče!

WONDERGLITTER

If I could only just have guessed!
If I could only just have guessed!
(*he departs in deep sorrow*)

AZUREAN

(*rousing from deep meditation*)
He's never graced a lunar society!
(*bursts into bitter tears*)

BROUČEK

Is it true then? Is it no joke?
I cannot make myself believe it!

AZUREAN

Oh, oh! Oh, oh!

BROUČEK

My nose! Poor thing!

AZUREAN

Oh, oh!
(*he departs, too*)

In the creative department Rainbowglory sits in sunshine astride his picture daubed so thickly with colours that he can climb and slide on them. He nods down.

RAINBOWGLORY

(*to Brouček*)
Come here!
(*he climbs down the painting*)
I am more cynical than that!

BROUČEK

(*his eyes fixed on Rainbowglory's colourful figure*)
Oh dear!
Plaits at the collar!
A toad's hat!

RAINBOWGLORY

(*approaching Brouček*)
Amazed? Stand up and look!
(*points to the picture*)
And now from this side too!
(*Rainbowglory drags Brouček from one place to another, moves chairs*)
Now, let's refrain from words
and take our fill until it's evening!
Now I'll light a chandelier!

BROUČEK

(*after a while, to himself*)
Does he really think
I'll sit and stare till the evening?
(*covering his face, he eats a sausage*)

RAINBOWGLORY

(*observing Brouček*)
He's weeping! He's weeping!
He nods to the artists. They stick out their heads and enter slowly. The child prodigy and Wonderglitter are the last to enter.

THE ARTISTS

He cries! He cries!
He's crying! He's crying!

BROUČEK

(prudce)
Čerta pláču!
Jím!

UMĚLCI

(zdrčení)
Jí!
(Duhoslav prchá zpět na obraz.)
Jí! Jí!
(s hněvným úžasem)
Tváří v tvář velebnému výtvoru
oddáváš se té pozemské mrzkosti!

BROUČEK

(úpi)
Mrzkosti!
Což je ukájení hladu mrzkostí?
Toť strašné!
(zoufale)
Tedy proto jsem se dostal na měsíc!
Abych bídně zahynul hladem!

UMĚLCI

(útrpně)
Proč bys zahynul?

BROUČEK

Bože můj! Bože můj!
Jak dlouho vydržím?!

UMĚLCI

Ó, neplač, neplač, neplač!
Ó, živ se kořínkami!

BROUČEK

Prosím vás,
už přestaňte s těmi kořínkami!

ZÁZRAČNÉ DÍTĚ

Což vy pozemšťané
se neživíte kořínkami?

BROUČEK

(zlostně)
Leda ňáci, ňáci vegetariáni!
(samozřejmě)
My ostatní jíme maso!

ČAROSKVOUCÍ

(zděšen)
Maso!

UMĚLCI

(zděšení)
Maso! Maso! Maso!

BROUČEK

Co se lekáte?
Snad nemyslíte, že maso lidské?
Jíme jen maso prasat a telat!

UMĚLCI

Toť hrozné! Toť hrozné!
Toť hrozné! Toť hrozné!

BROUČEK

(vehemently)
I'm not weeping!
I'm eating!

THE ARTISTS

(broken-hearted)
He's eating!
(Rainbowglory hastily climbs up his picture)
He's eating!
(with angry amazement)
Face to face with a mighty work of art,
you can indulge in this earthly infamy!

BROUČEK

(sighing)
Infamy?
Is the stilling of hunger an infamy?
How dreadful!
(in despair)
So this is why I made my way to the Moon!
To perish miserably from hunger!

THE ARTISTS

(bitterly)
Why should you perish?

BROUČEK

O, my God! O, my God!
How long shall I endure?

THE ARTISTS

O, don't cry, don't cry, don't cry!
O, feed yourself on flowers!

BROUČEK

I beg you, stop that nonsense
with those flowers and plants!

THE CHILD PRODIGY

So you, earthly creatures,
do not feed yourselves on herbs and plants?

BROUČEK

(angrily)
Well now, well now, p'raps only vegetarians!
(in a matter-of-fact manner)
All the rest of us live on meat!

WONDERGLITTER

(horrified)
Meat!

THE ARTISTS

(horrified)
Meat! Meat! Meat!

BROUČEK

Why are you so surprised?
You don't perchance think I mean human flesh?
We eat only the flesh of pigs and calves!

THE ARTISTS

How dreadful!
How dreadful!

ČAROSKVOUCÍ

Vy tedy bez lítosti vraždíte,
trháte, hltáte tvory boží?
Děláte ze svých těl
živé jejich hroby?
Je-li možno, aby vesmír v lůně svém
snášel takovou planetu,
potřísněnou kanibalstvím tak ohavným!?
(ukazuje na zbytek párku)
A tohle tedy
zabitě je zvíře?

BROUČEK

(zuřivě)
Zvíře? Je to prostě maso prasečí,
posekané nadrobno, nabitě do střeva –
(Čaroskvoucí a umělci padají do mdlob)

ZÁZRAČNÉ DÍTĚ

Maso prasečí –
– posekané nadrobno,
(slétá Etherea)

BROUČEK

– které – které –

ZÁZRAČNÉ DÍTĚ

nabitě do střeva,
které... které...

ETHEREA

(křepčí divoce okolo Broučka)
Tys květ mi dražší
než Kytajci thea!
Své loutně svěřím to
a zlatým huslím,
že tvou je navždy Etherea!
A zlatou knihu
svého žití zauru
tvým drahým jménem,
sladším nad aloe!

BROUČEK

(rozfoukne Ethereu)
Dost! Chci jíst a pít!
*(Brouček zuřivě shazuje vše s hodovního stolu a vbíhá ke scho-
dišti k Pegasovi; Lunobor běží střemhlav z Broučkem)*

BLANKYTNÝ

(procítá)
Bouře šílenství mnou smýká!

LUNOBOR

(volá za Broučkem)
V kázni, bázni, neuvázni!
V kázni, bázni, neuvázni! Neuvázni!
(Brouček sedá na Pegasa a odlétá)

BROUČEK

(pobízí Pegasa)
Hoj, hoj, Pegase!

LUNOBOR

(zočí a síti přiklápí zbytky rozfouklé Etherey)
Ethereo! Ethereo!

WONDERGLITTER

So without any regret you murder,
tear asunder and swallow Gods creatures?
Making of your bodies
their constant living graves?
Can the Universe really stand and suffer
the fact of such a planet?
Stained and soiled by such repugnant cannibalism?
(pointing to the sausage)
So that thing is, then,
a murdered animal?

BROUČEK

(furiously)
Animal? It's simply and purely pork meat,
cut into tiny pieces and then stuffed into gut –
(Wonderglitter and the artists faint)

THE CHILD PRODIGY

Meat, meat from a pig –
– cut into tiny pieces –
(Etherea flies onto the stage)

BROUČEK

– which is – which is –

THE CHILD PRODIGY

– and then stuffed into gut,
which is – which is –

ETHEREA

(dancing wildly around Brouček)
You're dearer to me
than tea to the Chinese!
I'll sing it to a lute,
a gold violin,
that Etherea's forever yours!
And the golden book
of my life I'll conclude
with your name
sweeter than aloe!

BROUČEK

(blows up Etherea)
Stop! I want to eat and drink!
*(in a fury, Brouček sweeps everything from the banquet table
and runs towards Pegasus; Lunigrove runs after Brouček)*

AZUREAN

(comes to)
A storm of madness in me rages!

LUNIGROVE

(calls after Brouček)
Don't stick in fright or discipline!
Don't stick in fright or discipline! See you don't stick!
(Brouček mounts Pegasus and flies away)

BROUČEK

(goads Pegasus)
Hoy, hoy, Pegasus!

LUNIGROVE

(sees the remains of Etherea and covers them with his net)
Etherea! Etherea!

ETHEREA

Běda!

Hudební umělci s Harfobojem v čele vystupují z hudebního paprsku velebným průvodem kolem trůnu oslavující Čaroskvoucího a pozvolna zaujímají síň. Umělci a Čaroskvoucí mezi průvodem poněnáhu procitají z mdloby. Čaroskvoucí s chvatem usedá na trůn.

MUZIKANTI

Požehnání tvoji rtové,
jimiž šťastni tisícové,
požehnaný buď tvůj zor,
kterým vzpřímen charý tvor!

HARFOBOJ

Požehnání tvoji rtové,
jimiž šťastni tisícové,
požehnaný buď tvůj zor,
kterým vzpřímen charý tvor!

MUZIKANTI

Požehnání tvoji rtové,
jimiž šťastni tisícové,
požehnaný buď tvůj zor,
kterým vzpřímen charý tvor!

HARFOBOJ

Požehnání tvoji rtové,
jimiž šťastni tisícové,
požehnaný buď tvůj zor,
kterým vzpřímen charý tvor!
Nechtěj drásat, nechtěj duši moji,
přikyň libě, přikyň mému znoji;
čupřiny tvé mračné stále věnče,
dík ti za vše vzdávám, oslavenče!
Dík ti za vše vzdávám,
dík ti za vše vzdávám!
(*mlha se snáší na jeviště*)

ZÁZRAČNÉ DÍTĚ

Požehnání tvoji rtové,
jimiž šťastni tisícové,
požehnaný buď tvůj zor,
kterým vzpřímen charý tvor!

HUDEBNÍ UMĚLCI

Sláva! Sláva! Sláva!
(*za scénou*)
Sláva! Sláva!

MEZIHRA

Mlha zahalí celé jeviště. Mlhy bílé. Nesmírný prostor nebeský s hvězdami. Rostoucí srp Země. Mlhy se honí, hvězdy padají a hoří, jedna z nich nemění červenou zář. Svítání nebeského prostoru. Znenáhla objevují se temné obrysy Vikárky s okolím z prvního obrazu. Tma; červená svítlna v blízkosti Vikárky bliká. Společnost umělců vychází z Vikárky, na zápraží rozjařený Würfl.

SKLADATEL

(*k Würfloví*)
Čupřiny tvé stále věnče,
dík ti vzdávám, oslavenče!

ETHEREA

Woe is me!

Led by Harper, the musicians enter in a solemn procession around the throne celebrating Wonderglitter and slowly fill the hall. In the meantime Wonderglitter and the other artists slowly recover from their swoon. Wonderglitter hastily sits on the throne.

THE MUSICIANS

Blessing upon your moving lips
which give happiness to millions,
blessed be your eager gaze
which gives strength to everyone!

HARPER

Blessing upon your moving lips
which give happiness to millions,
blessed by your eager gaze
which gives strength to everyone!

THE MUSICIANS

Blessing upon your moving lips
which give happiness to millions,
blessed be your eager gaze
which gives strength to everyone!

HARPER

Blessing upon your moving lips
which give happiness to millions,
blessed be your eager gaze
which gives strength to everyone!
Do not torment, do not crush my heart,
kindly approve, kindly affirm my art.
With lasting laurels I adorn your curls
and give my thanks to you, O, lauded man!
I give my thanks to you,
I give my thanks to you!
(*mist envelops the scene*)

THE CHILD PRODIGY

Blessing upon your moving lips
which give happiness to millions,
blessed be your eager gaze
which gives strength to everyone!

THE MUSICIANS

Glory! Glory! Glory!
(*backstage*)
Glory!

INTERLUDE

Mist envelops the whole scene. White mist. Infinite, heavenly space studded with stars. The growing image of the Earth. Rolling mists. Falling burning stars, one of them maintains its reddish glow. Day is breaking. Slowly the dark contours of the Vikárka and its environs appear as in Act One. Darkness. The red light of the lamp near the Vikárka glimmers. A group of artists is about to leave the Vikárka. Mr. Würfl stands at the entrance.

A COMPOSER

(*to Würfl*)
With lasting laurels I adorn your curls
and give my thanks to you, O, lauded man!

UMĚLCI

Za mok dobrý čelo věnce,
 dík ti vzdávám, oslavenče!
 Sláva! Sláva, sláva!
(zacházejí)

WÜRFL

(na zápraží)
 Račte nás zas brzo navštívit!

UMĚLCI

Sláva!

WÜRFL

(zajde)
 Zas brzo navštívit!

UMĚLCI

(z dálky)
 Sláva!

(Málinka s Mazalem přituleni vycházejí z pozadí uličky)

MAZAL

Daleko není do rána,
 jsme sami dva,
 já a láska má!

MÁLINKA

Já myslím, abyste šel dál,
 k té, s níž jste včera tancoval.

MAZAL

To, Málinko, byl pouhý šprým,
 já přece vůbec netančím!

ČÍŠNÍČEK

(přibíhá od Zámeckých schodů)
 Pana Broučka v truhle domů vezou!
 V truhle!

UMĚLCI

(za scénou)
 Cha-cha-cha! Cha-cha-cha!

Číšníček přebíhá jeviště a vběhne do Vikárky. Červená svítidla u Vikárky uhasíná.

ČÍŠNÍČEK

(z Vikárky)
 V truhle!

MÁLINKA, MAZAL

Daleko není do rána,
 jsme sami dva,
 já a láska má!

THE ARTISTS

For good beer a crown of laurels
 we give thanks to you, lauded man!
 Glory! Glory! Glory!
(they depart)

WÜRFL

(at the entrance)
 Call upon us again soon, I pray!

THE ARTISTS

Glory!

WÜRFL

(going in)
 Call upon us again!

THE ARTISTS

(from a distance)
 Glory!

(Mazal and Malinka, embracing each other, appear in the background)

MAZAL

The morning is not far away,
 we are alone,
 just I and my love!

MÁLINKA

I think you should now be going
 to her with whom you danced yesterday!

MAZAL

That, Malinka, was nought but a joke,
 for you know I don't dance at all!

THE APPRENTICE-WAITER

(runs in from the Old Castle Steps)
 They are carrying Mr. Brouček home!
 In a "box"!

THE ARTISTS

(backstage)
 Ha-ha-ha! Ha-ha-ha!

The apprentice-waiter runs across the stage and enters the Vikárka. The red lamp is extinguished.

THE APPRENTICE-WAITER

(backstage)
 In a "box"!

MÁLINKA and MAZAL

The morning is not far away,
 we are alone,
 just I and my love!

ČÁST DRUHÁ

PRVNÍ DĚJSTVÍ

ÚVOD

Klenotnice krále Václava IV. Nízké sklepení, plné nejvýznamnějších klenotů. Stěny posázeny jaspisy, křišťály, ametysty a jinými polodrahokamy ve zlaté půdě. Zlaté a stříbrné přilby, krunýře, meče, štíty, pásy, čelenky, spony, prsteny, nádoby, mísy, poháry, kříže, taláry atd. vesměs drahokamy posázené. Kolem stěn uměle vykládané truhly, pobité zlatými a stříbrnými pruhy. Podlaha z dlaždiček střídavě zlacených a stříbřených. Na stěnách obrazy. Dveří a ni oken není. Vlevo asi stopu od země veliký obraz krále Václava IV. s černým psem; vpravo jako protějšek obraz podobný představující královnu. Tma. Z daleka, s výše zaléhá sem hlučná rozprava.

HLAS

(shora)

Byly podzemní chodby,
tajné chodby, tajné žaláře.

JINÝ HLAS

(Oblačný)

Lidé uměli se také zavrtat do země.

BROUČEK

Bodejt' že!

Já věřím v tunel pod Vltavou,
tady od nás z hradu.

WÜRFL

Inu, voni, pane domácí,
ledacos věřej,
ale pravda to bejt nemůže,
jako ten včerejší náměsíční výlet!

HLAS

Hlupoty, směšné historie!
Dobrou noc, pánové, dobrou noc!

HLASY

Cha-cha-cha-cha, cha-cha-cha-cha!

BROUČEK

Bodejt'! Bodejt',

HLASY

Dobrou noc, pánové, dobrou noc! –

BROUČEK

– staří králové byli by tak hloupí,
aby to vyzvonili takovým profesorům!

HLASY

Cha-cha-cha-cha, cha-cha-cha-cha!

WÜRFL

Šťastnou dobrou noc! –

BROUČEK

Pomóc! Pomóc! Pomóc!
To je nějaká čistá historie!

PART TWO

ACT I

INTRODUCTION

King Wenceslas IV's treasure chamber. A low-ceilinged vault full of superb jewels. The walls are studded with crystals, amethysts and other semiprecious stones in a gold field. Gold and silver helms, armours, swords, shields, belts, head-dresses, clasps, rings, vessels, dishes, goblets, crowns, gowns, and so on studded with precious stones. Around the walls stand artfully inlaid chests reinforced with gold and silver belts. The floor is a mosaic of gold and silver cubes. Pictures on the walls. There are no doors or windows. On the left, a feet above the ground, a portrait of King Wenceslas IV, on the right a similar portrait of the Queen. Darkness. A noisy conversation is heard in the distance.

A VOICE

(from above)

There were deep underground passages,
secret passages, secret jails.

ANOTHER VOICE

(Cloudy)

People also knew to barrow deeply underground.

BROUČEK

Naturally!

I believe in a tunnel under the Vltava
starting right here at the castle.

WÜRFL

You, my trusty mister landlord,
believe in many things,
however, it really can't be true,
just like your yesterday's excursion to the moon!

A VOICE

Nonsense! Ridiculous stories!
Good night, gentlemen, good night!

VOICES

Ha-ha-ha-ha! Ha-ha-ha-ha!

BROUČEK

Of course, of course –

VOICES

Good night, gentlemen, good night!

BROUČEK

– kings of old were not so foolish
as to divulge it all to such professors!

VOICES

Ha-ha-ha-ha! Ha-ha-ha-ha!

WÜRFL

A happy good night! –

BROUČEK

Help! Help! Help!

A funny trick seems to have been played on me!

Kam jsem se to dostal?
Hej, pane Würfl!
Posviťte mi z toho sklepa!
Pěkná hospoda, ta Vikárka!
Jednou na Měsíc,
podruhé do sklepa,
div nohy nezlomíš!
Pomóc!

Skřípot zámku. Obraz krále Václava náhle se otočí
a Brouček vpadne do klenotnice.
Sbírá se ze země.

Hrome, co je!
Jsem na dobré cestě.
Ze sklepa už vyjdu.
Ta prokletá chodba mne vystrašila!
A nad hlavou to šumění, jak když jez hučí!
(škrtně)
Ha! Co je? Šálení smyslů?
(škrtně podruhé a rozsvítí lustr)
Jsem živ, jsem živ?
Kýho dábla!
Mdloby? Mrtvice?
Ne, ne! Nic!
Tohle jsou nějaké podivné sklepy.
Podzemní chodba. Už je to jisté.
To snad je ten tajný tunel pod řekou.
Ale kde jsou dveře? Kudy ven?
Na protější straně? Hledejme! Již to máme!
*(ukáže se východ a výhled na Staroměstské náměstí, časné
jítro)*
Jak to tam vypadá se podíváme!
Ale dříve zhasněme zde z opatrnosti!
*(zhasíná lustr a zavře za sebou dveře. Žjev Svatopluka Čecha
v zelenavém osvětlení z drahokamů)*

BÁSNÍK

Ó, slunce velkého dne,
kdy zář tvá zlatoskvělá
glorií slávy nesmrtné
věncila rekův čela
těch pod Vítkovem vítězných
na paměť pro budoucí,
proč k ironii do slov mých
dnes planeš místo ódy vroucí?
V čí zisk nás prohnětl čas, v čí zisk?
Že rmut jsme místo skály,
že v liché prázdno zní náš hlas
prohravších ideálů?
Ó, slunce slavné, zapadlé té naší síly!
Ruce mdlé kdy zvednou se,
krev kdy zavíří, ve volnosti zahýří?
Kdy vyjdeš v zlatém plameni?
By uvítal tě v nadšení
šťastnější básník jásočné hymny slovy!
Ne prázdných sloves hrou,
ne karikaturou, jako já?

Ztratí se. Zadní opona i kulisy zmizí. Staroměstské
náměstí. Časné svítání.

Where on earth can I be?
Hey, Mister Würfl!
Light my way out of this cellar!
Indeed, a fine inn, that Vikárka!
Now up to the Moon,
now down to the cellar,
one could break one's legs!
Help!

The creaking of a lock, King Wenceslas' portrait turns
round and Brouček falls into the treasure chamber.
He picks himself up.

Damn it! What's wrong?
I am on my way out.
Out of this dark cellar!
That cursed corridor really frightened me!
And that roaring above my head, like a pushing weir!
(he strikes a match)
Huh! What's this? Hallucination?
(he strikes another match and lights a chandelier)
Am I alive?
What the deuce?
A swoon? A deathly stroke?
No, no! Nothing!
A secret passage, that's for sure!
And this here is the royal vault.
But where is the door? How to get out?
On the other side? Let's have a look!
Well, here we are!
*(an exit appears and a view of the Old Town Square; early
morning)*
Now at last we shall see what it looks like there!
Yet first, for caution's sake, let's put off the light.
*(He extinguishes the chandelier and closes the door behind
him. An appearance of Svatopluk Čech in a greenish light,
reflected by the precious stones.)*

THE POET

O, you Sun of that great day,
when your brilliant, golden rays
with immortal glory crowned
the heads of the brave heroes
who below Vítkov Hill triumphed
for future bright memories,
why do you mix with my words
with irony, 'stead of ardent ode?
Whose gain that times kneaded us, whose gain?
That we are dregs and not rocks,
that our words ring out in a void,
that we have lost our ideals?
O, Sun of glory which has set
on our power! Work-weary hands,
when will they rise, and when will our blood
revel once more in a freedom?
When will you rise again in flames?
So that with enthusiasm
a luckier poet may welcome you with joy!
Not an empty play of words,
nor caricature, like I do?
The apparition disappears. The backdrop and the
settings disappear. The Old Town Square. Early
morning.

BROUČEK

*(stojí na rohu ulice s prospektem špičatých štítů,
arkýřů a vížek)*

Tuhle cestičku si zapamatujeme!
Třeba ji zase poznat.

Cha-cha!

Pane profesore!

Tohle je as židovské město?

Dávno nebyl jsem v té končině.

Světla tu není!

Fuj! Louže!

Škandál! To dám do novin!

(vyhrožuje pěstí)

Počkej, počkej,

slavný majestráte!

A nikde ani člověka,

ani strážníka!

Rodilý Pražan ve tmě

bloudí svým rodným městem

jako svatojánský poutník!

Hola! Hola hej –

s tou lucernou!

Cožpak nejde plyn?

Kýho výra? To je náká maškara!

Utek to statista z divadla?

Hej, strýčku, hej, strýčku!

KONŠEL

Jsi-li dobrý, stuoj!

BROUČEK

Proč na mne tak křičíte?

Což jsem pobuda?

A schovejte tu měchačku,

sic zavolám strážníka!

KONŠEL

Kterak ses připlatl?

BROUČEK

A řekněte mi raděj, kde to jsem?

KONŠEL

Tys, tys ajsa cizozemec?

Mluvíš někakú zmatenú řečí,

sotnie rozumiem, co blebceš,

a potvorně se odieváš!

BROUČEK

Co mi tykáš? Snad jsi bosňák?

KONŠEL

Mlčieš!

BROUČEK

Když ty ke mně ajsa,

tak já k tobě též potvorně, ajsa!

KONŠEL

Mne za blázna?

(napřáhne ruku)

Aj, aj, pohubkem ti splatím!

BROUČEK

Policáj! Policáj!

BROUČEK

*(stands at the corner of a Street with gabled houses, oriels and
turrets)*

We must remember well this newly found shortcut!

It must be rediscovered.

Ha-ha!

Mister professor!

Yonder, no doubt, is the Jewish town.

I've not been in these parts for ages.

There is no light, though! –

Ugh! A puddle! –

Scandalous! I'll tell to the press!

(he shakes his fist)

Just wait, just wait,

Council of aldermen!

And not a single soul in sight,

not a constable!

A born Prager, in the dark

wanders through his native town

like on a St. John's pilgrimage!

Hola! Hola hey!

There! A lantern!

Is the gas cut off?

What the devil, it must be a masquerade!

A performer from the theatre

Hey, good man, hey, good man!

THE COUNCILLOR

Hold if you be friend!

BROUČEK

Why do you shout at me?

Am I a tramp or what?

And pray, put the ladle away –

Or I'll call a policeman!

THE COUNCILLOR

Where did you arrive from?

BROUČEK

Oh, rather tell me kindly where I am!

THE COUNCILLOR

You are a foreigner for sure?

You speak a very confused language –

I hardly understand your rumbled words.

And how strangely odd the garb you wear!

BROUČEK

What style of speech! You're a peddler?

THE COUNCILLOR

Be quiet!

BROUČEK

I'm speaking the same tongue,

the muddled tongue with which you spoke to me!

THE COUNCILLOR

You would mock me?

(he stretches out his hand)

I see your ears need boxing well!

BROUČEK

Polizei! Polizei!

KONŠEL

Aha, teď mluví patlaninú německú!
 Jsi špehěř Zikmundóv!
(otvírají se okna)

ŽENSKÉ HLASY

Špehěř Zikmundóv!
 Špehěř Zikmundóv!

BROUČEK

Já špehěř, vyzvědač?
 Jakého Zikmunda?
 Leda toho Zikmunda,
 se kterým válčil nebožtík Žižka!

TENOŘI

Špehěř Zikmundóv!

KONŠEL

(pohnutě)
 Nebožtík Žižka, korúhve jehož
 vlají na Vítkové?
 A blíž je boží den,
 a blíž je boží den!

SOPRÁNY

Špehěř Zikmundóv!

TENOŘI

Špehěř Zikmundóv!

KONŠEL

Ať živ nevyjde!

TENOŘI

Biřic antikristóv!

BROUČEK

Ale nežertujte, nežertujte!
 Vím ze školy, že Žižka mlel Zikmunda
 čtrnáct set dvacet;
 a my teď máme tisíc osm set
 osmdesát osm!

KONŠEL

V tvé hlavě není zdrávo!
 Dnes neděle léta Páně
 tisíc čtyřista dvacet!
 K rychtáři ho vedme!

BROUČEK

Pomóc!

HLASY

Špehěř Zikmundóv!
 Špehěř Zikmundóv!

BROUČEK

Pomóc!
 Pane Würfl, profesore!

BASY

Špehěř Zikmundóv!
 Biřic antikristóv!

THE COUNCILLOR

Aha, so now he is talking broken German!
 You are Sigismund's spy!
(windows open)

WOMEN'S VOICES

Ah, Sigismund's spy!
 Ah, Sigismund's spy!

BROUČEK

I, a spy? I, a spy?
 Who is this Sigismund?
 Not perchance, that Sigismund
 'gainst whom late Žižka had to wage war?

TENORS

Ah, Sigismund's spy!

THE COUNCILLOR

(with emotion)
 Late Žižka? He whose banners
 now do fly high above Vítkov Hill?
 And judgement day is near!
 And judgement day is near!

SOPRANOS

Ah, Sigismund's spy!

TENORS

Ah, Sigismund's spy!

THE COUNCILLOR

Let him not flee alive!

TENORS

The Antichrist's agent!

BROUČEK

Kindly stop your jesting, stop your jesting!
 I know from school that Žižka beat Sigismund
 in 1420;
 and now, gentlemen,
 we are in the year 1888!

THE COUNCILLOR

You are ailing in your head!
 This is a Sunday
 in the year 1420!
 Let's take him to the judge!

BROUČEK

Help! Help!

VOICES

Ah, Sigismund's spy!
 Ah, Sigismund's spy!

BROUČEK

Help! Help!
 Mister Würfl, Professor!

BASSES

Ah, Sigismund's spy!
 The Antichrist's agent!

Zhroutlí se. – Domšík před svým domem, vysoký muž obrostlý tváře. Čepice zvláštního tvaru, modrý plášť s červenou podšívkou, pod ním přiléhavý černý kabátec s červeným kalichem na prsou. Bílá sukně ke kolenům, černý kožešinový lem. Stříbrný pás kabelkou, dlouhý meč, úzké zelené nohavice, nízké červené boty do špičky.

DOMŠÍK

Začíná se den Páně!

OZBROJENÝ LID

(z dálky)

Slyšte, rytieři boží,
připravte se již k boji!
(vždy silněji a silněji)
Chválu boží ku pokoji
statečně zpívejte!

DOMŠÍK

Pravím, kdo jsi ty?
Mluv! Mluv už!
(hra se přibližuje)

BROUČEK

Dobry Čech!
(vyhrkne)
Pane, pane sakristán! Přísahám!

DOMŠÍK

(utrhne se)
Nejsem sakristán,
jsem Domšík od Zvonu.
Mé bydlo zde!

BROUČEK

Hojša, tož jsme kolegové!
(představuje se)
Matěj Brouček!

KONŠEL

Neblebci halafance,
mluv sucho a česky,
sic uvízneš na ráhně!

DOMŠÍK

Brúček? A zkad?

BROUČEK

(vpravuje se do poměrů; vymlouvavě)
Z daleka, až – až –
až z turecké země,
až z turecké země!
Zapomněl jsem mateřský jazyk!

KONŠEL

Nyní rozumíme, nyní rozumíme!

DOMŠÍK

Nyní rozumíme, nyní rozumíme!

KONŠEL

Ajsa zatrhješ do
machometánské řeči!

He faints. – Domšík in front of his house; a tall man with a hairy face. He wears a cap of an unusual shape, a blue mantle with red lining, under it a close-fitting black coat with a red chalice on the breast. A white knee-high skirt edged with black fur. A silver belt with a bag, a long sword, closefitting green pants, low sharply pointed red shoes.

DOMŠÍK

The Day of the Lord begins!

ARMED PEOPLE

(from the distance)

Hear ye, hear ye, knights of God,
prepare yourselves for battle!
(their voices become louder and louder)
Sing ye in praise of the Lord's peace,
sing ye loud and valiantly!

DOMŠÍK

I say, who are you?
Speak! Speak up!
(voices approach)

BROUČEK

A good Czech!
(bursts out)
Mister – Mister sexton, upon my oath!

DOMŠÍK

(curtly)
I'm not the sexton!
I'm Domšík from the Bell.
This is my house!

BROUČEK

Well, well then, so we are colleagues!
(introduces himself)
Matthew Brouček!

THE COUNCILLOR

Stop talking nonsense, stop it!
Speak clearly and in Czech,
or you'll hang from the gallows!

DOMŠÍK

Brúček? Where from?

BROUČEK

(assimilating to the situation, he tries to find a way out of it)
From afar, from afar –
from the land of the Turks,
from the land of the Turks!
I have forgotten my mother tongue!

THE COUNCILLOR

Now we understand you, now we understand you!

DOMŠÍK

Now we understand you, now we understand you!

THE COUNCILLOR

In your speech you mix in words
of the Mohammedan tongue!

DOMŠÍK

Beř se, Matěj,
dám ti bydlení!
Dobrých bitců
bude nám třeba!

OZBROJENÝ LID

*(vstupuje směrem do Týnského chrámu,
dudáček vpředu)*

Slyšte, rytieři boží,
připravte se již k boji!
Chválu boží ku pokoji –

KONŠEL

Začíná se den Páně!

OZBROJENÝ LID

– statečně zpievajte!

DOMŠÍK

(pozastaví se na prahu, zahrozí k Letné)
Komusi bude v něm běda!

LID

Začíná se den Páně!
Komusi bude v něm běda! Běda!
Běda!

(ozbrojený lid vchází do chrámu)

Antikristus již chodí,
zápalnú pěči vodí,
kněžstvo hrdé již plodí,
probůh znamenajte!

Dudáček zůstane u vchodu Týnského chrámu.

DRUHÉ DĚJSTVÍ

Komořice v domě Domšíkově od Zvonu vedle Týna. Klenutá místnost v patře, cihlami dlážděná. V jedné stěně široké okno, jímž viděti radnici a náměstí staroměstské. V levé zdi užší okno k Týnu; okno z kulatých tabulek zalitých olovem. Malovaná truhla, přiměřené stolice kolem stolu s trnoží; v pravém rohu rohová lavice, nahoře lištva s nádobím. V levém rohu vysoká nastlaná postel s nebesy jako lešení, pruhované peřiny a podušky. Kamna s pecí vlevo, dveře vlevo a vpravo, v koutě zbraně. Pokročilé jitro letní. Plné slunce bije do okna vlevo.

BROUČEK

(sedí na pelesti postele, protírá si oči, zívá, rozhlíží se)

Kdybych zde neseděl
a tohle neviděl,
řekl bych, řekl bych,
že jsme byli večer u Würfla
poněkud veselejší!
Tedy čtrnáctset dvacet!
No, konečně, může to být,
může to být, jako s tím Měsícem!
Nemusím být domácí
z Ostruhové ulice!
Mohu být husita, ano,

DOMŠÍK

Come in, Matthew,
I'll give you shelter!
We shall have need
of many brave men!

ARMED PEOPLE

*(enter in the direction of Týn Church,
a bagpiper precedes them)*

Hear ye, O, hear ye, knights of God,
prepare yourselves for battle!
Sing ye in praise of the Lords peace –

THE COUNCILLOR

The Day of the Lord begins!

ARMED PEOPLE

– sing ye loud and valiantly!

DOMŠÍK

*(stands a while at the threshold and shakes his fist in the
direction of Letná)*

Some will not feel so well today!

ARMED PEOPLE

The Day of the Lord begins!
Some will not feel so well today!
Today!

(the armed people enter the church)

The Antichrist is walking,
live victims he is burning,
proud churchmen he is forming,
for heaven's sake take heed!

The bagpiper remains standing at the entrance of the church.

ACT II

A chamber in Domšík's house near Týn Church. A vaulted room on the first floor, paved with bricks. A large window in one wall through which the Old Town Square can be seen. In the left wall a narrow window giving on the church, made of leaded window panes. A painted chest, chairs and a table. In the right corner a corner bench, on the wall a rack with vessels. In the left corner a large feather-bed with striped pillow cases. A large oven on the left, doors on the left and on the right and weapons in the right corner. Advanced summer morning. Full sunshine enters the window on the left.

BROUČEK

(sits on the edge of the bed, rubs his eyes, yawns and looks around)

If I weren't sitting here
and seeing all these things,
I would say, I would say
that we were just a little the worse
for drink last night at Würfl's!
So this is 1420!
Well, after all it well may be,
it well may be, just like the moon story!
I need not be a landlord
from Ostruhová Street!
I may well be a Hussite, no?

(bije se do prsou)

ano, takový ajsa husita,
jako ten kamarád Jankův!
Ale já jim vypálím rybník!
Jen si nemysli, Janku,
že dám se rozsekat jak biftek!

K čemu? Proč?

Proč? Co mně to vynese?

Ne, ne, ne! Pánové husité,
mne na vojnu nechytíte!

(Kedruta vstrčí hlavu, přezěhná se a práskne dveřmi)

I hrom do baby!

Hned po ránu!

(volá za ní)

Paní Nováková!

Paní Nováková!

Hé, snídat!

DOMŠÍK

Což tu činíš?

Bodaj bys vylezl

z těch potvorných rúch!

Nejprve vezmi odění
kak člověk našeho rodu.
Oblec se, Matěj!

BROUČEK

Děkuju pěkně!

Tož do toho!

(obléká těsné nohavice)

Jaký kroj, tak se stroj!

(zlostně)

Však já vám vezmu roh!

Jen si nemyslete!

Jedna červená jako krev,

druhá zelená, brčál!

To je krása, že by člověk
z kůže vylétěl!

DOMŠÍK

A dostroj se!

BROUČEK

Jen kdybych, kdybych věděl...

DOMŠÍK

To je kloak,

zahalíš se jím naposled.

BROUČEK

To je zástěra k té sukni?

DOMŠÍK

Kukla! Aj, viz!

Aj hle, ještě obuv!

Vezmi škorně,

k červené zelenou,

k zelené červenou!

LID

(v Týnském chrámu)

Slyšte, rytieři boží!

DOMŠÍK

Jdiz od slova božieho!

(he strikes his chest)

Indeed, yes, a Hussite, as you say, no,
just like that old pal of Johnny's!
But I shall teach you a lesson yet!

Don't believe, my dear Johnny,
that I'll let myself be cut to bits!

What for? Why?

Why? What would I gain thereby?

No, no, no! My grand, lordly Hussites,

I tell you, you won't impress me!

(Kedruta puts her head in, crosses herself and bangs the door shut)

The devil take her!

Right in the morning!

(calls after her)

Mrs. Nováková!

Mrs. Nováková!

Breakfast, please! –

DOMŠÍK

What're you doing?

It's time that you crept out

of that funny garb!

Now first of all you must put on
some garments fit for one of us.
Do these things, Matthew!

BROUČEK

I thank you kindly!

What can I do!

(he puts on narrow pants)

Like custom, like garment!

(angrily)

But I shall dodge you yet,

don't be so sure of me!

One as red as human blood!

The other greenish poison!

What a beauty! A man might well
jump out of his skin!

DOMŠÍK

Put on the rest!

BROUČEK

If only, only I knew –

DOMŠÍK

Here's a cloak,

you will put it on last of all.

BROUČEK

Does this apron go with the skirt?

DOMŠÍK

A cow! Here, see?

And look, here are your shoes!

Put on these shoes!

The red goes with the green,

the green goes with the red!

THE PEOPLE

(backstage)

Hear ye, hear ye, knights of God, –

DOMŠÍK

They're returning from church service!

LID

Připravte se již k boji,
chválu boží ku pokoji
statečně zpievajte!

BROUČEK

Pěkné zpívání!
Něco nového?

DOMŠÍK

Tys asasa člověk!
Aj, od slova božieho?

Vcházejí: Vacek Bradatý, Miroslav Zlatník, Vojta od Pávů a Kunka.

KUNKA

(rozjařena, růžové šaty, v kyčlích zlatá páska, lem sobolů, řasnatý, jasnomodravý plášť, věnec z perel a cet)
Aj, Žižka byl u stolu Páně.
Vedu ti hosty.

DOMŠÍK

Vítajte! Sedajte!
Zde Matěj Brůček!
Host muoj, dobrý Čech!

BROUČEK

(dvorně se uklání Kunce)
Ruku líbám, milostpaní!
Uctívá poklona všem pánům!

DOMŠÍK

(s úsměvem)
Její Milost je na hradě!

VACEK

Vítaj, Matěj!

MIROSLAV

Vítaj, Matěj!

VOJTA

Vítaj!

DOMŠÍK

Tuto panna Kunka, moja dci.
Kedruto!
Ať vypijem na zdraví!
(Kedruta vběhne)
A což už všichni ve zbrani?

KUNKA

Aj, kázání Rokycanova
lilo oheň v ňadra bojovníků!
Kázal: „Protož stůjte pevně v pravdě,
vše co činíte,
čiňte jako synové boží,
doufejte, žeť jest Kristus zvítězil,
pomněte na něho,
jenž trpěl od hříšníků protivenství,
aby nepotuchli v své dobré žádosti,
a spolu složíce každé břímě,
a odstavíce každý hříech běžný,
v trpělivosti k ustanovenému boji!“

THE PEOPLE

– prepare yourselves for battle!
Sing ye in praise of the Lords peace,
sing ye loud and valiantly!

BROUČEK

I like their singing! –
What news do they bring?

DOMŠÍK

You are a curious bird! –
Here they come from church service!

Enter Vacek the Beard, Miroslav the Goldsmith, Vojta from the Peacocks and Kunka.

KUNKA

(excited; in a pink gown trimmed with gold laces, edged with sable fur; a light blue mantle, a wreath of pearls and spangles)
Žižka went to Communion table!
I am bringing you guests.

DOMŠÍK

Welcome! Pray be seated!
Here's Matthew Brůček!
My guest, a good Czech!

BROUČEK

(bows to Kunka)
I kiss your hand, graceful lady!
My respects to all the gentlemen!

DOMŠÍK

(with a smile)
Her Grace is at the castle!

VACEK

Welcome, Matthew!

MIROSLAV

Welcome, Matthew!

VOJTA

Welcome!

DOMŠÍK

This is maiden Kunka, my daughter!
Kedruta!
Let us drink a mutual toast!
(Kedruta runs in)
Why are all in arms already?

KUNKA

Oh, the sermon of Rokycana
poured fire into the warriors' breasts!
Said he: "And so stand firmly in the Truth,
everything you do,
do as though you are the sons of God!
Do not forget the victory of Christ,
do not forget Him who
suffered at the hands of wicked sinners,
but do not weaken in your good resolve,
but bear together all your great burdens,
and refraining from normal human sin,
be strong and patient in the predestined fight!"

DOMŠÍK*(vpadne nadšeně)*

A bijte, zabijte,
žádného neživte!

VACEK

Což je zmužilých, zbraň chytnú!

DOMŠÍK*(připíjí)*

Daj Bůh zdraví!

VACEK

Daj Bůh!

MIROSLAV

Daj Buoh! Daj Buoh!

VOJTA

Daj Buoh! Daj Buoh!

VACEK

Daj Buoh zdravie! Daj Buoh zdravie!

BROUČEK*(ustrášeně)*

Panno Ku-Kunko, takto mluví dívky?
Pletete se do politiky?

MIROSLAV

Dopij!

(Brouček vypije naráz)

Jsi pitel dobrý!

(Brouček se zakaboní)

Proč se škaredíš?

Z tohohle se hněváš,

že dobrým pitelem tě nazývám?

Dobrý pitel, dobrý bitel!

VACEK

Dobrý pitel, dobrý bitel –

Umíšli tak se bít,

jako umíš pít,

přišel jsi do Čech právě vhod, právě vhod!

MIROSLAV

A rci, Matěji,

jak o nás Češích mluví

v cizích zemích?

BROUČEK

Abych pravdu děl,

moc oblíbeni nejsme!

VACEK

Slyším, že v cizině

kacířům nám spílají?

A báchorky ohavné

o nás vymýšlejí?

DOMŠÍK

Mor na ně,

lháře ošemetné!

Však tuto v zemi české

bohdá dáme každému hánci,

že oněmí na věky!

DOMŠÍK*(chimes in passionately)*

And beat and kill and kill,
don't pardon anyone!

VACEK

Brave men abound, they'll take to arms!

DOMŠÍK*(raising his glass)*

God grant you health!

VACEK

Good health!

MIROSLAV

Good health! Good health!

VOJTA

Good health! Good health!

VACEK

God grant you health!

BROUČEK*(afraid)*

Maiden Kun-Kunka, should young maidens speak thus?
You are meddling into politics?

MIROSLAV

Drink up!

(Brouček drains his cup)

You're a good drinker!

(Brouček makes a grimace)

Why are you grinning?

Are you perchance angry

because I said you were a good drinker?

A good drinker, a good fighter!

VACEK

A good drinker, a good fighter,

as they say back home, round about Žatec.

If you can fight as well

as you can drink, you have come to Bohemia just in time!

MIROSLAV

Tell me, Matthew,

what do they say of the Czechs

in foreign lands?

BROUČEK

Well, to tell the truth,

we're not very popular.

VACEK

I have heard that abroad

they say we are heretics

and even dare to invent

lying tales about us!

DOMŠÍK

Plague on them,

treacherous liars!

But in this Czech land of ours

we'll give every detractor his due

and silence him forever!

MIROSLAV

Žel, že jméno české potupeno!
Co tu činit,
než do poslední kapky krve
brániti pravdy té
proti církvi, proti králi,
proti světu celému!
Ale bojím se, že ani vítězství
nezastaví zmatků v zemi
z podtržení starých zemských řádů;
a z nových rozličných učení
rojících se ve smělé mysli
kněží našich!

ŽÁK

(drze, utíravě)

Tak, tak! Tak, tak!
Toť ohavení země naší,
zvláště těch kněží tábořských...
den ode dne bludné nálezky vynášejí!

VACEK

Z čeho chceš ty, žáku holobradý,
trestati kněží tábořských?

ŽÁK

Ač holú bradu mám,
však v písmech jsem zběhlý.

VACEK

Mlčiž, protivo nevlídná!

DOMŠÍK

Ustaňte! Není doba k hádání!
Doba činů je,
činů zbraněmi –

VACEK

(k Broučkovi)

A co ty soudíš o těch sporech?

BROUČEK

(napije se pořádně)

Předně – se zbraní mi dejte
svatý pokoj,
moh jsem se dát k ostrostřelcům!
O vojenskou slávu,
o tu já nestojím!

DOMŠÍK

(zaražen)

Nevalně rozumím –
což jsem ti neřek
že Zikmund, antikrist,
je před Prahou?

BROUČEK

Prosím tě, Zikmund, Nezikmund!
Mně je to jedno,
já se bít nebudu.
(lhostejně)
Mně nic neudělal!

DOMŠÍK

(vážně)

Jak se hanbím za tebe!

MIROSLAV

Alas, the name of the Czechs has been dragged in mud.
But what can we do?
But fight until our last drop of blood
to defend our great Truth
against the Church, against the King,
indeed, against the whole world!
But I'm afraid that neither our victory
will perforce stop the confusion
resulting from destruction of old orders
and the maze of different teachings
swarming in the audacious minds
of our Czech priests!

A STUDENT

(fresh and urging)

Yes, yes! Yes, yes!
And thereby do they wrong our country,
especially those Taborite priests –
who day by day invent and proclaim new heresies!

VACEK

What's that you say, you beardless student,
you would chastise Taborite priests?

THE STUDENT

Beardless though I may be
I know my Scriptures well.

VACEK

Silence, you unworthy creature!

DOMŠÍK

Stop it both now, this is no time for quarrel,
no one deserves to be called a ruffian,
the least of all for some vestments' sake!

VACEK

(to Brouček)

And what would you think of those vestments?...

BROUČEK

(first taking a drink)

First of all, do not talk to me
about weapons!
I could have joined the "sharpshooters"!
I do not care at all
for military glory!

DOMŠÍK

(confounded)

I don't understand you!
Haven't I told you
that Sigismund, Antichrist,
stands before Prague?

BROUČEK

Sigismund here, Sigismund there,
it's the same to me,
I'm not going to fight,
(indifferently)
He's done no harm to me!

DOMŠÍK

(seriously)

I burn with great shame for you!

Nepřítel hubí naši zem,
znajmilejšího Jana potupně usmrtil.
Tobě to nic není?

VOJTA

Jemu to nic není!

BROUČEK

(diplomatically)

Ale dovolte, přátelé,
vojsko tady máte,
nač vám třeba civilisty?
Proč bych bojoval
za ty berany?

VACEK

(železná ruka Vackova sevře Broučka v týle)

Dám ti berany!
Machomet nečistý!

VOJTA

Machomet nečistý!

DOMŠÍK

(vyprošťuje Broučka)

Ustaňte!

VACEK

(pustí Broučka)

Jak to zíráš na mne?
Ty machomet nečistý!

DOMŠÍK

(vyprošťuje Broučka)

Ustaňte!

PETRÍK

(za scénou)

Na Špitálsko! Na Špitálsko!
(vpadne do dveří)
Vzhóru! Vzhóru!
Křižáci přebrodili Vltavu!
(všichni chápou se zbraní)

MIROSLAV

Za jeden člověk!

VOJTA

Za jeden člověk!

DOMŠÍK

Za jeden člověk!

VACEK

Za jeden člověk!
(vyběhnou)

DOMŠÍK

Vezmi ten řemdih!

BROUČEK

Děkuju mockrát,
ještě bych se popíchal!

The foe is ruining our land,
has shamefully murdered our beloved John Hus.
And you remain untouched?

VOJTA

Yes, he remains untouched!

BROUČEK

(diplomatically)

I beg your pardon, my good friends,
here you have an army,
why should you need civilians?
And as for those... those vestments:
Except perhaps to some bloody protestants!

VACEK

(his iron hand claps Brouček's neck)

You will pay for that!
You foul Mahammedan!

VOJTA

You foul Mohammedan!

DOMŠÍK

(extricating Brouček)

Come, stop that!

VACEK

(releasing Brouček)

Why do you stare at me?
You foul Mohammedan!

DOMŠÍK

(extricating Brouček)

Come, stop that!

PETER

(backstage)

Away to the Hospital Field!
(he bursts in)
Rise up! Rise up!
The Crusaders have crossed the Vltava!
(all seize their weapons)

MIROSLAV

As one man, let's go!

VOJTA

As one man, let's go!

DOMŠÍK

As one man, let's go!

VACEK

As one man, let's go!
(they run out)

DOMŠÍK

Take this flail with you!

BROUČEK

I thank you so kindly,
but I might prick myself!

DOMŠÍK

Tento samostříl, či ten meč?
Rci, co chceš?

PETRÍK

(vystřkuje ho ze dveří netrpělivě)
Vem tu sudlici!

BROUČEK

Nu, s pánem bohem,
když to musí být!
(Kunka chápne se zbraně)

PETRÍK

Pro tvú ruku není zbraň.

DOMŠÍK

Ty nejsi otužilá!
Ošetřuj v městě!

KUNKA

(něžně)
Otec můj!
Vratiž se zdráv!

PETRÍK

Kunko, vyčkej!
Zvítězíme! Zvítězíme!
Kunko moje!
(políbí ji a rychle vyběhne)

BOJOVNÝ LID

(z dálky)
Hrrr, Tábor! Hrrr, Praha!

Hlahol zvonů na poplach. Velký ruch na náměstí. Červená záře ohňů. Ojedinělé rány z kasů. Vzdálený zpěv a výkřiky.

KUNKA

Aj, nemám stání!

HLASY

Hrrr, Praha!

KUNKA

Bázeň mne jímá o otce,
o Petříka, o všecku,
všecku českú zemi!
(klesne na kolena před oknem, Kedruta klesne vedle ní)

HLASY BOJOVNÉHO LIDU

Hrrr, Hus!

KUNKA

O krásnú Prahu!
Ó, vítězství jim daj,
Otče náš, jenž jsi na nebesích,
posviet sie jméno tvé, přijď království tvé,
buď vůle tvá jako v nebi i zemi.
(vyskočí)
Nemám stání...
(chopí se zbraně a vyběhne)

DOMŠÍK

This catapult or p'haps this sword?
Take your choice!

PETER

(impatiently pushes him through the door)
Well, then, take this pike!

BROUČEK

Well, if it must be,
if it must be!
(Kunka seizes a weapon)

PETER

Your hands not made for weapons!

DOMŠÍK

You are not fit for fighting!
Nurse the townspeople!

KUNKA

(tenderly)
O, father!
Return safely!

PETER

Kunka, stand fast!
We shall triumph! We shall triumph!
My dear Kunka!
(he kisses her and runs away)

VOICES OF THE ARMED PEOPLE

(from a distance)
Hurrah, Tábor! Hurrah, Prague!

Bells are tolling. Great commotion in the square. Red glow of fires. Now and then the roar of cannon. Distant singing and shouting.

KUNKA

I am so restless!

VOICES

Hurrah, Prague!

KUNKA

I'm filled with fear for my father,
for Peter, for everyone
in our motherland!
(she falls on her knees before the window, Kedruta drops beside her)

VOICES OF THE ARMED PEOPLE

Hurrah, Hus!

KUNKA

– For beautiful Prague!
O, grant them victory,
our Father which art in heaven,
hallowed be Thy name, Thy kingdom come,
Thy will be done, on earth as it is in heaven –
(she jumps up)
I am so restless –
(she seizes a weapon and runs out)

KEDRUTA*(zadržuje Kunku)*

Neodbíhej!

Bud' vůle tvá, bud' vůle tvá jako v nebi
tak i v zemi, ...**BOJOVNÝ LID***(z dálky)*

Ktož jsú boží bojovníci a zákona jeho, ...

KEDRUTA

... chléb vezdajší náš daj nám dnes ...

BOJOVNÝ LID

... prostež od Boha pomoci ...

KEDRUTA... i odpusť nám naše viny,
jakož i my odpouštíme našim viníkům, ...**BOJOVNÝ LID**

... a dúfajte v něho, že konečně ...

... vždy s ním zvítězíte.

*(Brouček vplíží se ostražitě do pokoje)***KEDRUTA**

... a neuved' nás v pokušení

a neuved' nás v pokušení,

ale zbav nás,

(zhlédne Broučka, vyskočí; Brouček shlédne Kedrutu, zavadí o ni)

– zbav nás od zlého!

*(Brouček strhává ze sebe oblek a strojí se překotně do svého)***BOJOVNÝ LID***(chvat na náměstí – z dálky)*

Povstaň, povstaň

všeckno město Pražské, ...

... všeckna říše věrná této země České,

BOJOVNÝ LID

– rytířské pokolení,

všecky moci zemské!

Povstaň!

PROMĚNA

Staroměstské náměstí. Slunce západu téhož dne zalévá stavení a předměty. Příboj lidu; vracející se vojsko Pražanů a Táborů po porážce Zikmundově. Vpředu táborští hoši s ručními praky a luky. Průvod městských dítek se zelenými ratolestmi. Jan Žižka na koni s hejtmány.

DĚTI*(za scénou)*

Hejsasa! Hejsasa!

Blahajte!

Hejsasa! Hejsasa!

Bitunky vezú!

LID*(za scénou)*

Vítajte! Vítajte! Vítajte!

KEDRUTA*(restraining her)*

Don't run away!

Thy will be done, Thy will be done on earth,
as it is in heaven!**ARMED PEOPLE***(from a distance)*

Ye who are Gods own warriors and of His sacred Law –

KEDRUTA

– Give us this day our daily bread, –

ARMED PEOPLE

– pray to God for His holy help –

KEDRUTA– and forgive us our trespasses,
as we forgive those who trespass against us –**ARMED PEOPLE**

– and believe ye in Him,

for finally ye shall always win with Him!

*(Brouček stealthily enters the room)***KEDRUTA**

– and lead us not into temptation,

and lead us not into temptation,

but deliver us –

(she sees Brouček and jumps up; Brouček sees Kedruta and touches her)

– deliver us from evil!

*(Brouček tears off his clothes and hastily changes into his own)***ARMED PEOPLE***(uproar in the square – from a distance)*

Rise up, rise up,

ye, mighty town of Prague, –

– Rise up, all faithful kingdom of this Czech land.

ARMED PEOPLE

– the noble breed,

all earthly powers!

Rise!

CHANGE OF SCENE

The Old Town Square. The setting sun lights up buildings and objects. Masses of people; the returning armies of both the Praguers and the Taborites, after Sigismund's defeat. At their head Taborite fighters with slings and bows. A procession of town children with green boughs. John Žižka and his lieutenants on horseback.

CHILDREN*(backstage)*

Heysasa! Heysasa!

Rejoice now!

Heysasa! Heysasa!

They're bringing booty!

THE PEOPLE*(backstage)*

Welcome!

PETRÍK
(za scénou)
Dítky!

LID
Vítajte! Vítajte!

PETRÍK
Dítky!

LID
Vítajte! Vítajte! Vítězi!

PETRÍK
Dítky, v hromadu se senděme,
proti bratřím pojďme,
příkladem Melchisedechovým
chléb a víno nesme!

LID
Po nepřátelském zvítězí
vítajte, bratři milí!
Po nepřátelském zvítězí
vítajte, bratři milí!

PETRÍK
(uvnitř Týnského chrámu)
Dítky! Dítky!

*(Brouček vyběhne z domu Domšíkova, zalekne se zástupu
a rychle se skrčí v podloubí Domšíkova domu)*

I. TÁBORITA
Hle, tu skrčen jeden!
Zdá se, že ještě živ!
(Brouček zasténá)

II. TÁBORITA
Jsi-li poraněn?

BROUČEK
Možná, že jsem utrpěl
nějaký vnitřní úraz...
Nebo byl jsem snad omráčen?

II. TÁBORITA
Kde máš zbraň?

BROUČEK
(bezradně)
Nevím, kam se poděla.
(Vypravuje s případnými posunkami.)
Napřáhl jsem ji proti jezdcí,
který tryskem ke mně měřil,
vrazil jsem ji vši silou koni do boku
kůň se vzepjal – a kopytem mne omráčil...
(rozehřívá se)
meč uvízl koni v boku!
Já ale běžel, běžel
a chtěl jsem na křižáky z boku, z boku!

II. TÁBORITA
Aj, ty chytrosti vymýšlíš!

I. TÁBORITA
Že bys hejtmanem mohl být!

PETER
(backstage)
Children!

THE PEOPLE
Welcome! Welcome!

PETER
Children!

THE PEOPLE
Welcome! Welcome!

PETER
Children, let us gather together,
go to meet our brethren,
follow Melchisedech's example
and carry bread and wine!

THE PEOPLE
After the defeat of the enemy,
welcome, dearest brethren!
Having conquered the enemy,
welcome, dear brethren!

PETER
(inside Týn Church)
Children! Children!

*(Brouček runs out of Domšík's house, is frightened by the crowd
and hastily seeks cover in the arcades of Domšík's house)*

THE 1st TABORITE
Look, one is crouching here!
It seems he's still alive!
(Brouček groaning)

THE 2nd TABORITE
Have you suffered wounds?

BROUČEK
May be that I have suffered
some internal injury –
or did somebody knock me out?

THE 2nd TABORITE
Your weapon?

BROUČEK
(helplessly)
I don't know where it can be. I raised it against a rider,
(he tells his story with appropriate gestures)
who was rushing fast towards me,
with all my might I thrust it in the horse's side –
and then he reared – and-and-and
knocked me out cold with his hoof –
(he warms up to his story)
The sword stuck in the horse's side!
But, I ran and ran and ran,
planned to attack the crusaders from the flank!

THE 2nd TABORITE
A fine story you are telling!

THE 1st TABORITE
Worthy of a real captain!

BROUČEK*(roste ve lhavosti)*

Vtom potkám Žižku:

*(Petřík vyjde z chrámu Týnského, ubírá se k domu Domšíkovu a zaslechne vypravování Broučkovo.)***BROUČEK**

že zle je, moc zle na hoře!

Moc zle je, abyste mu
přišli na pomoc!**PETŘÍK***(chytne Broučka za rameno)*

Lháři! Súzen budeš!

Hadí plemeno!

Dva jazyky v ústech

a babí duši v těle!

KONŠEL*(přistupuje k zástupu)*

Kaká mumraj pitvorná!

(k Petříkovi)

Již domluv!

*(Kunka vystupuje nepovšimnuta z domu)***PETŘÍK**

Byl jsem mu v patách,

hosti Domšíka od Zvonu –

Bůh mu daj slávu věčnou!

*(Kunka přibližuje se důstojně k Petříkovi)***KUNKA**

Umřel mi tatíček, umřel,

(vrhá se k Petříkovi)

podstúpil smrt

(Brouček krčí se ke stěně.)

– aby padl Antikrist!

Sňal Bůh korunu s hlavy mé,

(nařikavě)

sirotú učinil mne!

(vrávorá, zachycena Vackem Bradatým)

Nepláči.

(vchází do domu)

Živt otec můj na nebesích, na nebesích.

na nebesích.

*(zajde)***LID***(v chrámu Týnském)*

Vítajte! Vítajte!

PETŘÍK

Šel v našem šiku

z brány Špitálské,

vtom rozrazili nás

železní rytíři.

Tu, ajta zřím,

an kleká před rytieřem a volá:

„Majne hern, majne hern! Jsem váš!

Ne Pražan, ne Hus! Knáde!“

VOJTA

Křičal: „Knáde! Knáde!“

BROUČEK*(emboldened in his lies)*

Then I met Žižka: –

*(Peter comes out of Týn Church and walking towards Domšík's house, overhears Brouček's prattling.)***BROUČEK**

– “that things are bad there on the hill,

Yes, very bad, you should

hasten to his help!”

PETER*(seizes Brouček by the shoulder)*

Liar! You shall be judged!

Viper's offspring, you!

With two tongues in your mouth,

a coward's heart inside you!

THE COUNCILLOR*(approaches the crowd)*

What a funny masquerade!

(to Peter)

Have your say!

*(Kunka, unobserved, leaves the house)***PETER**

I was close on his heels,

a guest of Domšík's from the Bell,

God grant him lasting glory!

*(Kunka with dignity approaches Peter)***KUNKA**

My dear father has died, has died!

(throws herself into Peter's arms)

He has accepted death –

(Brouček crouches against the wall)

– to defeat the Antichrist!

Gods removed the crown from my head –

(lamenting)

– and made of me an orphan!

(she staggers and is caught by Vacek the Beard)

I weep not –

(enters the house)

for my father lives in heaven –

lives in heaven –

*(she enters the house)***THE PEOPLE***(in Týn Church)*

Welcome! Welcome!

PETER

He too went with us

through Hospital Gate,

then we were split apart

by armoured knights.

Then, all of a sudden, what did I see... And there

I see how he kneels before a knight

and cries out: “Meine Herren, meine Herren!

I'm yours! No Prager, no Huss! Gnade!”

VOJTA

Shouted: “Gnade, Gnade”

KONŠEL

Súzen budeš! Súzen budeš!
 Klečals před rytířem?
 Křžíčels: „Knáde! Knáde?
 Majne hern! Majne hern!“

BROUČEK

(v úzkostech)

Ale pánové, pánové,
 vždyť šlo přece o život!
 Proboha, přátelé,
(padá na kolena)
 smilování!

KONŠEL

Zbabělec! Pokrytec!
 Potupa! Najohavnější smrti propadneš!
(máchně rukou a rychle odchází)

BROUČEK

Proboha, přátelé,
 to nejsou žerty!
(lid se chápe Broučka)
 Já nejsem bitec,
 mezi vás nepatřím,
 já jsem se ještě nenarodil –
 já nejsem –
 já jsem syn – budoucnosti!
 smilování!

VACEK

Upalte ho!

BROUČEK

Smilování! Smilování!

VACEK

Marně skuhráš o duši svou,
 jejímž bohem jediným byl břich
 a svatyní plný sud!

BROUČEK

Smilování! Smilování!

VOJTA

Sud budiž rakví jeho!

LID

V sud! V sud!
(Broučkovi strhnou klok a cpou ho do sudu)

KEDRUTA

(přiběhne z domu)

Antikrist! Antikrist!

(praskot dřev, vyšlehují rudé plameny)

V sudě ho podpalte,
 ať hoří jako pekelná hranice,
 která ho nemine,
 co se nastěhoval k vám
 a stal se příčinou všeho neštěstí.
 Ať hoří.
 Jeď k jeho bábě
 s černou duší svou.

THE COUNCILLOR

You will be judged!
 You knelt before the knight?
 Begging: Gnade, Gnade!?
 Meine Herren! Meine Herren!?

BROUČEK

(anxiously)

But see, gentlemen, gentlemen,
 my life was dearly at stake!
 For heaven's sake, dear friends,
(he falls to his knees)
 Mercy, mercy!

THE COUNCILLOR

A coward! Hypocrite!
 Such disgrace! Horrible death will be your punishment!
(he waves his hand and swiftly departs)

BROUČEK

For heaven's sake, dear friends,
 this is no jesting!
(people take hold of Brouček)
 I am no fighter,
 I don't belong with you,
 believe me, I have not yet been born –
 I am not –
 I'm a son of future!
 Mercy, mercy!

VACEK

Let's burn him!

BROUČEK

Mercy, mercy!

VACEK

'tis in vain you croak for your life –
 – whose only god has been your stomach
 and altar a full barrel!

BROUČEK

Mercy, mercy!

VOJTA

A barrel for his coffin!

THE PEOPLE

Barrel! Barrel! Barrel!
(they tear Brouček's cloak and try to put him in a barrel)

KEDRUTA

(runs out of the house)

Antichrist! Antichrist!

(flames are blazing)

Right at him I shall now hurl
 the devil's accursed pouch
 that's filled with evil spices
 with which he cast a spell on us,
 and did become the cause of all misfortune!
 Go to Satan
 and his grandmother
 with your blackened soul!

PROMĚNA

Nádvoří Vikárky.
Würfl se svíčkou v ruce na zápraží,
Brouček v sudě.

BROUČEK

Ach! Ach! Ach! Ach! Ach! Ach!

WÜRFL

Co to tady kuňká?
(rozhlíží se; Bečka se s Broučkem kutáří)
Pro všechny svaté, líbějí vylézt!
Vždyť je tam plno neřestí!
Pěkně vypadají! Krásně!

BROUČEK

Už jsem doma, doma, doma!

WÜRFL

Zdá se, že utřžili rýmu.

BROUČEK

Už jsem doma, doma, doma!

WÜRFL

Není divu, celou noc
v mokrém sudě!

BROUČEK

Už jsem doma, doma, doma!

WÜRFL

A kde byli?

BROUČEK

(tajemně)
Daleko, moc daleko!
S Žižkou jsem mluvil,
s Rokycanou!
Křižáky jsem mlátil,
takto mlátil!
(stoupá po schodech)
Já silně pomohl osvobodit Prahu!

WÜRFL

(podpírá Broučka)
No jo, jo!
(oba vystupují po schodech)

BROUČEK

(ostrážitě se rozhlíží)
Ale neříkají to nikomu!
(oba zajdou)

CHANGE OF SCENE

Curtain rises. The courtyard at the Vikárka. Würfl, holding a candle, stands at the entrance, Brouček in a barrel.

BROUČEK

Ah! Ah! Ah! Ah! Ah! Ah!

WÜRFL

What's all this moaning noise?
(he looks around; the barrel with Brouček inside rolls away)
For the love of all saints, get out!
It must be full of dirt and dregs!
You look fine, indeed! Lovely!

BROUČEK

I'm home again, I'm home again!

WÜRFL

It seems that you have caught a cold!

BROUČEK

I am at home, at home, at home!

WÜRFL

No wonder! Spending all night
in a wet barrel!

BROUČEK

I'm home again, I'm home again!

WÜRFL

And where were you?

BROUČEK

(mysteriously)
Very far, oh very far!
I talked with Žižka
and Rokycana!
I thrashed the Crusaders,
thrashed them like this!
(he goes up the stairs)
I helped with all my might to liberate Prague!

WÜRFL

(supporting Brouček)
Yes, indeed!
(they both ascend the stairs)

BROUČEK

(carefully looking around)
But beg you, don't tell anybody!
(both enter the inn)